

GORENJSKI GLAS

CENA 4.50 din — LETO XLIII — št. 2

Kranj, torek, 9. januarja 1990

9. JANUAR

PRAZNIK OBČINE ŠKOFJA LOKA

SKUPŠČINA OBČINE ŠKOFJA LOKA IN OBČINSKE DRUŽBENOPOLITIČNE ORGANIZACIJE VSEM OBČANOM IN DELOVNIM KOLEKTIVOM ČESTITAJO ZA OBČINSKI PRAZNIK ŠKOFJE LOKE IN JIM ŽELIJO VELIKO DELOVNIH USPEHOV V LETU 1990

Proslava v Dražgošah

Dražgoše so vredne spomina

Dražgoše, 7. januarja - Če smo prva leta prihajali v Dražgoše z evforijo, smo kasneje skušali treznejše ocenjevati dogodke iz januarja leta 1942. Danes imamo na voljo tudi več podatkov in tudi ti potrjujejo, da so bile Dražgoše za tisti čas velik dogodek, je dejal nedeljski slavnostni govornik v Dražgošah Janez Lušina.

Janez Lušina, domačin iz Dražgoš in predsednik odbora za organizacijo dražgoških prireditelj, letošnje so bile že 33., je dejal, da so Dražgoše vredne spomina in da morajo prireditelje ostati, vendar s sodobnejšo vsebino. Tudi na račun prireditelj, ki so bile doslej vedno dobro obiskane, letos pa precej slabše, Dražgoše niso utonile v pozabo in postale spet sodobna vas, čeprav so bile leta 1942 popolnoma porušene, veliko bolj kot pa vasi, nad katerimi se je takrat znesel okupator.

Govornik je izrazil bojazen, da bi nove politične zveze in

stranke, ki jih je sicer pozdravil kot pomemben faktor našega demokratičnega in svobodnejšega življenja, pozabile na izročilo NOB, ki mu svet priznava vrednost velikega dejanja. Ne smemo pa pristajati, da bi NOB poteptali, da bi partizanstvo izenačili z domobranstvom in zmetali v isti koš narodnoosvobodilni boj in izdajalstvo.

V kulturnem programu so sodelovali gorenjski partizan in igralec Aleksander Valič, kvartet Spev in godbeniki iz Železnikov. Več o prireditvi na športni strani.

J. Košnjek, slika G. Šinik

STRAN 5

**DIRKA S CENAMI SE
SPREMINJA V
TEKMO S KOLIČINO
IN KAKOVOSTJO**

Ljubljanska banka

Gorenjska banka Kranj

GORENJSKA BANKA
FORMULA PRIHRANKA

Kranjskogorska resnica

Če smo bili še pred sobotno in nedeljsko slalomsko tekmo v Kranjski gori prepričani, da prednjačimo po obisku velikih smučarskih tekmovanj, so se v soboto in nedeljo iluzije sesule. Ni pomembno, ali je bilo v areni slalomišča tisoč, dva ali tri tisoč ljudi. Dejstvo je, da množičnega romanja na velike smučarske prireditve ni več in da bomo morali priznati, da v tem oziru nismo nič drugačni od organizatorjev večine podobnih tekmovanj v tujini, ko je ob progah in v cilju le tisoč, kvečjemu dva tisoč ljudi ali celo manj. Slabšemu obisku Kranjske gore so se čudili celo nekateri tuji tekmovalci, ki so doslej že večkrat smučali v Kranjski gori in so nam vedno delili pohvale na račun izjemnega vzdušja na tekmi, številnega občinstva.

Za ugotavljanje vzrokov nenadnega slabšega obiska, z enakim pojavom smo se med drugim srečali tudi v nedeljo v Dražgošah, kjer sicer prednjači rekreativna, pohodniška plat pred tekmovalno, ni treba biti pretirano moder. Naše alpsko smučanje, posebej moško, ta hip v svetu bore malo velja in so časi, ko so se v Kranjski gori tolkli za zmago tudi naši, pa tudi zmagovali, le še prijetna preteklost. To ni degradacija truda naših smučarjev in njihovega vodstva, prav tako pa tudi ne negacija uspehov Gregorja Benedika, ki edini od naših alpskih smučarjev nekaj velja, ampak dejstvo. Dokler naša alpska smučarija ne bo dosegala več, po-

tem ljudi, kljub navdušenju za smučanje in volji, da zanj tudi precej prispevajo, ne bo ob ciljnih arenah. Tudi razni marketinški prijemi in prost vstop za mladino, kot so se odločili v Kranjski gori, ne more nadomestiti izpada. Dokaz, da vlečejo samo uspehi, je tudi tokratna Kranjska gora, saj je bilo med občinstvom precej Italijanov in Avstrijcev. Avstrijci ta hip sežejo najvišje v alpskem smučanju, predvsem v tehničnih disciplinah, smuk pa je obojim pisan na kožo. V Avstriji so bile že pred leti smučarske tekme odlično obiskane, tehnične discipline pa veliko slabše.

Slabši obisk seveda ne pomeni, da tekem za svetovni pokal ne kaže več organizirati. Za vsak turistični kraj so dobra propaganda, saj je na primer zadnja kranjskogorska slaloma prenašalo 22 televizijskih postaj. Če ne bi bilo tega učinka, potem se znana turistična središča ne bi potegovala za organizacijo velikih tekem. Vseeno pa kaže temeljiteje razmisliti, kaj kljub slabšim tekmovalnim uspehom, ki jih na hitro ni mogoče pričakovati, storiti za večji obisk. Kranjska gora vseh možnosti ni izkoristila. Če bi bilo več umetnega snega, bi bilo več smučarjev, marsikdo od njih pa bi prišel tudi na tekmo. Pa še več drugih čez je, odgovore nanje pa morajo prednostno najti domačini skupaj z organizatorji velikih tekem.

J. Košnjek

Banke določile obresti

Tekma za varčevalce

Kranj, 8. januarja - Poslovne banke v Kranju so te dni določile obresti za varčevalce, po pričakovanju so različne, kar pomeni, da se začena tekma za varčevalce, zato bodo nemara že kmalu popravile ponudbo oziroma pripravile novosti.

Ljubljanska banka-Gorenjska banka iz Kranja bo dinarske vloge na vpogled obrestovala 6 odstotno, trimesečne vezane vloge 11 odstotno, enoletne 12,5 odstotno, dveletne 14 odstotno in triletno 16 odstotno.

Na Gorenjskem imata poslovni banke tudi Abanka (bivša Jugobanka) in Beograjska banka, ki bosta soustvarjale konkurenco. Pri Beograjski banki bodo vpogledna sredstva varčevalcev obrestovali 5 odstotno, trimesečne depozite 11 odstotno, šestmesečne 12 odstotno, enoletne 13 odstotno, dveletne 15 odstotno in triletno 16 odstotno.

Najbolj ugodno pa bo vpogledna sredstva varčevalcev trenutno obrestovala Abanka, saj je obrestna mera 6,5 odstotna, za enomesečne vezave 8 odstotna, za trimesečne 11 odstotna, šestmesečne 12 odstotna, enoletne 14 odstotne, dveletne 16 odstotne, triletno 18 odstotne.

M. V.

Nekdanji in novi zmagovalca Kranjske gore - V soboto in nedeljo sta bila v Kranjski gori dva slaloma za svetovni pokal. Sobotnega, ki je nadomestil decembra odpadlega v Madonni di Campiglio, je dobil Šved Jonas Nilsson, nedeljskega za Pokal Vitranc pa Zahodni Nmec Armin Bittner. Na sliki levo zmagovalca sobotnega slaloma Jonas Nilsson, ki prejema čestitke našega nekdanjega smučarja Bojana Križaja, ki je na Vitrancu zmagal dvakrat. Njegovih in Petrovičeve zmage se je tokrat marsikdo spomnil. Žal njima enakovrednih naslednikov jugoslovanska moška smučarija sedaj nima. Več na športni strani. J. K., slika G. Šinik

**20 % ZNIŽANE
CENE ZA VEČINO BLAGA
MERKUR PRODAJA NA KREDIT!
KLANJ ZA VSE BLAGO**

Sindikalni aktivisti o položaju Železarnes Jesenice

Železarji že dolgo vemo, da nam družba ni naklonjena

Jesenice, 8. januarja - Predsednik sindikata delavcev jeseniške Železarnes Edo Kavčič, namestnik izvršnega odbora sindikata Janez Miko in predsednik sindikalne konference tehničnih dejavnosti Marjan Pintar o težkem položaju Železarnes in tehnoloških presežkih. V Železarni bi morali ustanoviti več samostojnih tržnih enot. »Spoznanje, da nas nihče ne bo pestoval, za nas ni novo, zato tudi nikoli nismo imeli večjega štrajka,« pravi Marjan Pintar.

Predsedniki osnovnih organizacij sindikata, sindikalnih konferenc in člani izvršnega odbora konference osnovnih organizacij sindikata jeseniške Železarnes so že v začetku lanskega decembra od predsednika poslovnega odbora Železarnes zahtevali kvalitetno informacijo. V železarni so se namreč že tedaj pojavljale neformalne informacije, ki so med delavci ustvarjale nezaupanje in strah pred prihodnostjo.

Sindikalni aktivisti so terjali takojšnje odgovore na vprašanja: ali imajo delavci v perspektivi še zagotovljeno delo, ali se bodo res ustavljali posamezni obrati, kakšen bo osebni dohodek in kaj bo z odvečnimi delavci.

Dobili so odgovor, ki je napovedoval vse tiste ukrepe, ki so jih potem v Železarni tudi sprejeli: konec decembra se je z redkimi izjemami ustavila proizvodnja v Železarni kot tudi dobava tistim kupcem, ki niso redni plačniki. Dela se samo za izvoz, delavci pa koristijo dopuste.

»Pri sindikatih ste torej pravočasno zaznali, da se nekaj dogaja in terjali konkretno informacijo. S takim medsebojnim informiranjem kot sindikalni delavci najbrž ne morete biti zadovoljni?«

»Nismo. Zato smo tudi zahtevali, da se jasno pove, kaj se dogaja. Najhujša sta negotovost in nezadovoljstvo med delavci. Nato je prišla informacija z ukrepi: na noben način se ne sme povečevati izguba, ki nastaja zaradi neplačevanja, visokih proizvodnih stroškov, pre nizkih cen metalurških izdelkov. Pojavil se je še strošek energije, saj je Železarna dolgovala 220 milijard dinarjev. Sprejel se je plan začasne poslovne ustavitve, delali smo le za izvoz, predvsem profilarna in žebeljarna. Vendar pa ti ukrepi ne morejo dolgo trajati. Po 8. januarju bomo v sindikatu terjali odgovore, kaj je prinesla začasna ustavitev. Razen tega smo naslovili zahteve na panožni sindikat, ki združuje 200.000 zaposlenih. Skupaj moramo oceniti položaj črne metalurgije in zahtevati od gospodarske zbornice in republiškega izvršnega sveta, da pove, kako se bodo sistemsko razreševali odnosi (konverzije pri kreditih, finančna disciplina itd.)«

»V večini mesecev minulega leta je železarna dosegala dobre poslovne rezultate, predvsem izvozne. A še pred tem je bila v hudih težavah, delavci so prejeli nizke osebne dohodke. Kako to, da v Železarni nikoli ni prišlo do večjih ustavitvev dela, do generalnega štrajka, denimo?«

»Že tedaj, ko se je gradila je-klarna, smo jeseniški železarji spoznali, da v slovenski javnosti, tudi strokovni, nismo deležni nikakršne naklonjenosti. Utrdilo se je spoznanje, da nas nihče ne bo pestoval in nam pomagal - vse bomo morali doseči sami. In tudi nočemo, da bi nas kdo podpiral. Ljudje so razumeli, da je težko, razen te-

Marjan Pintar

ga pa do problemov nikoli ni prihajalo v vsej železarni, temveč le v posameznih proizvodnih enotah. Saj smo imeli štrajk, v valjarni, ampak do generalnega pa nikoli ni prišlo, le zato, ker se jeseniški delavci zavedajo, da so odvisni le sami od sebe in svojih sposobnosti.«

»V Železarni so se menda pojavili spiski tehnoloških presežkov, še posebej, ker se po objavi McKinseyjeve analize, ki govori o prestrukturiranju slovenske metalurgije, govori, da bo na cesti več tisoč zaposlenih vseh treh slovenskih železarn.«

»Ne zatiskamo si oči in ne lažemo si, da so vsi zaposleni produktivni. Smo pa odločno proti spiskom z imeni, kajti ukinjala se bodo delovna mesta, a še ta ne na takšen način, kakor si ljudje predstavljajo. McKinseyjeva analiza res govori o tem, da se mora v slovenski metalurgiji v naslednjih petih letih zmanjšati število zaposlenih od 10.000 na 4.000 delavcev, a ob nekaterih nujnih predpogojih. Tudi v državah EGS ni proces prestrukturiranja potekal tako, da so jih vrgli na cesto. V analizi med drugim jasno piše, da mora biti tak

program z delavci dogovorjen in od vlade potrjen. Da ne govorimo o tem, da je prvi predpogoj, da se s prestrukturiranjem sploh začne, v tem, da je v posodobitve in investicije treba vložiti 330 milijonov nemških mark.«

Janez Miko

»Kakšne so v Železarni možnosti prestrukturiranja in na kakšen način si vi, kot sindikalni delavci, predstavljate zmanjšanje števila zaposlenih? Poslovna politika Železarnes predvideva 15 odstotno zmanjšanje števila zaposlenih, kar pa seveda ni mogoče več doseči z naravnim odlivom.«

»Na sindikatu bomo vsekakor imeli pripravljene kriterije, zdaj pa je seveda na potezi stroka, da pove, kje so presežki (a brez kakršnihkoli spiskov). Mislimo, da bo v naslednjih mesecih vse bolj jasno, tudi s sistemskimi rešitvami, ustanovljenimi skladi za prekvalifikacijo in socialnimi programi. Zdaj je predlogov in razmišljanj več: od predčasnih upokojitev, novega pokojninskega zakona, do odpravnin tistim, ki bi si našli zaposlitev drugje (odpravljena: od najmanj šest do največ 24 povprečnih osebnih dohodkov). V jeseniški ob-

Brezposelnost 30 odstotna

Jugoslovansko gospodarstvo ne bo ozdravljeno brez odpuščanja presežkov delavcev, Markovičev program seveda vsebuje tudi ta ukrep. Po ocenah je v Jugoslaviji trenutno brez dela približno 1,2 milijona delovno sposobnih ljudi, od tega v Sloveniji 32 tisoč. Brezposelnost je najnižja v Sloveniji, kjer se zdaj suče med 3 do 4 odstotki, največja pa je na Kosovu, kjer je skoraj 60 odstotna, kar zelo ilustrativno pove, kako velikanske so razlike v Jugoslaviji. Statistični podatki pa seveda ne vsebujejo podzaposlenosti, torej tistih, ki hodijo vsak dan v službo, vendar bi bilo bolje, da bi ostali doma. Ocenjujejo, da je v Jugoslaviji podzaposlenost celo 30 odstotna, v Sloveniji pa 20 odstotna. Z odpuščanjem presežkov delavcev se utegne letos brezposelnost v Jugoslaviji povečati s sedanjih 15 na 30 odstotkov. V prihodnjih petih letih naj bi vsak peti zaposleni izgubil službo, je že moč slišati napovedi. Zato bo zelo pomemben program prekvalifikacij in denarnih pomoči brezposelnih, saj ni moč računati, da bi v kratkem času zasebni sektor zaposlil armade brezposelnih, zelo prav pa bi nam seveda prišli tuji investitorji, ki so še vedno zadržani, vendar pa je bilo lani vendarle število tujih naložb večje kot v vseh povojnih letih.

Edo Kavčič

čini nasploh bi morali bolj temeljito razmisliti o raznih drugih možnostih, tudi o izkoriščanju mednarodnih poti, ki se odpirajo s karavanskim predorom. V Železarni pa je posebej pomembno oblikovanje novih ekonomsko tržnih enot, za kar je največ možnosti v tehničnih dejavnostih, v proizvodnji rezervnih delov, v orodjarni, z avtobusnimi prevozi, varnostno službo in inkubatorjem, ki bi nudil ljudem ideje in pomagal pri ustanavljanju podjetij.«

»Kako bo Železarna delala januarja, predvsem pa, kakšen bo osebni dohodek zaposlenih?«

»Za januar je dovolj naročil, že 24.000 ton od načrtovanih 28.000 ton. Z 8. januarjem začnejo delati v vseh obratih in bo Železarna v »polnem zagonu«. Prejšnji mesec je bil povprečni osebni dohodek okoli 30 milijonov dinarjev, kar je pod povprečjem slovenskega gospodarstva in malo manj kot v železarni Ravne. Še vedno je nekaj sto delavcev, ki za redne delovne ure niso dobili niti 20 milijonov dinarjev plače. Vsekakor bomo v sindikatih tako kot doslej vztrajali, da se izkoristijo vse možnosti, da se tem delavcem v prihodnje zagotovijo taki osebni dohodki, ob katerih bodo lahko živeli.«

D. Sedej

Akcije gorenjske ZSMS

Izdelava programov

Po volilnem programu OK ZSMS Radovljica je pred časom svoja programska stališča objavila tudi jeseniška ZSMS in pred dnevi škofjeloška.

Rezultati v jeseniški občini so vidni na vsakem koraku - vendar bolj v negativnem smislu kot drugače, so v uvodne misli zapisali jeseniški predstavniki ZSMS in med konkretnimi akcijami med drugim zapisali: republiškim veljakom je potrebno iz rok iztrgati Planico in jo usmeriti v turizem in trg, ne pa da 360 dni na leto sameva, namesto da bi prinašala dobiček in devize; doseči je potrebno zakonsko prepoved pozidave gornjesavske doline in jo ohraniti v svoji naravnosti; mesto Jesenice potrebuje hotel; takoj je treba ekološko očistiti Savo od Rateč do Žirovnice ter zaščititi gozdove pred umiranjem; dovolj je rušenja in zanemarjanja vsega, kar je na Jesenicah dišalo po preteklosti; prizadevati si je potrebno za privatizacijo splošnozdravniške prakse.

Predpostavka naše programske usmeritve temelji na trdnem prepričanju, da bomo le toliko uspešni, kolikor si bomo znali in zmogli pridobiti aktivnega članstva v naše vrste, menijo člani vodstva škofjeloške ZSMS, ki so svoje usmeritve razdelili v osem programskih sklopov, od gospodarstva, izobraževanja, zaposlovanja, kmetijstva, stanovanjske politike, ekologije, prometa in zvez pa vse do kulture in ohranjanja kulturne in naravne dediščine. Ker so stališča kratka, bodimo kratki tudi mi in omenimo nekaj poudarkov: smo za dosledno ukinitve vseh oblik sive ekonomije; rešiti neskladje med višinskim in nižinskim kmetom; rešitev ekoloških problemov RUŽV, LTH; prizadevanje, da Škofja Loka pride pod zaščito Unesca.

V. B.

Osnovna šola se pripravlja na gradnjo vrta

Pomagali naj bi podjetja in starši

Kranjska gora, 8. januarja - Pri Osnovni šoli Jeseniško - bohinjskega odreda v Kranjski gori so prodali staro stavbo poleg šole Smučarski zvezi Sloveniji, denar pa namenili za gradnjo Marlesovega vrta. Zdaj potrebujejo še okoli 30 odstotkov predračunskih sredstev za temelje in instalacije.

V osnovni šoli v Kranjski gori imajo zdaj štiri oddelke otroškega varstva, ob katerih pa nimajo najbolj urejenih sanitarij in drugih prostorov. Že nekaj časa si v Kranjski gori želijo vrta tudi za najmlajše, saj zdaj lahko sprejemajo le otroke od treh let dalje. Zaradi priseljenih družin v Kranjski gori pa so zahteve staršev po varstvu najmlajših vedno večje.

Ko so na osnovni šoli razmišljali, kako bi rešili probleme varstva, se jim je ponudila priložnost s staro hišo poleg šole, ki je postala prazna. V njej bi na 130 kvadratnih metrih lahko pridobili nekaj prostora za otroško varstvo. Hišo so prodali Smučarski zvezi Slovenije, denar pa vložili v Marles, ki naj bi tedaj, ko bi zbrali ves denar, na mestu poleg šole postavil montažni vrtec s 350 kvadratnimi metri površine. Vrtec bi bil s šolo povezan z veznim hodnikom pri telovadnici.

Pri osnovni šoli v Kranjski gori potrebujejo denar torej le za temelje in za nujne instalacije, okoli 30 odstotkov predračunskih sredstev. Zato so se odločili, da bodo prosili delovne organizacije, kjer so zaposleni starši šoloobveznih otrok, prav tako pa naj bi po svojih močeh prispevali starši - prispevek na gospodinjstvo. V Kranjski gori, v Gozd Martuljku, na Srednjem vrhu in v Podkorenu je skupaj 1.131 gospodinjstev, od tega seveda največ v Kranjski gori 753. Če bi vsi nekaj dali in pomagali, da bi zgradili vrtec, potem bi z gradnjo letos lahko začeli.

Največ pa upravičeno pričakujejo od delovnih organizacij v kraju in izven njega. Pripravili so razdelilnik za zbiranje manjkajočih sredstev za vrtec pri Osnovni šoli Jeseniško - bohinjskega odreda Kranjska gora. Razdelilnik je izdelan na število zaposlenih. Po tem jih največ dela v TOZD Hoteli Gorenjka Kranjska gora, v Kompasovih hotelih in v Železarni Jesenice. Nekateri delovne organizacije so že prosili za pomoč pri gradnji vrta in odziv ni odklonilen. Čeprav se vsa podjetja ubadajo s številnimi problemi - še posebej je zaskrbljujoče to, da v Kranjski gori že drugo zimo ni snega in je turistični izkupiček manjši - pri osnovni šoli pričakujejo zadovoljiv odziv in pomoč.

Prav bi bilo, ko bi jim prisluhnili, saj vrtec Kranjska gora potrebuje, še posebej, če bodo končno vendarle tudi v Kranjski gori in v okolici dali več lokacij za zasebno gradnjo.

D. Sedej

MERKUR
KRANJ

20 % ZNIŽANE
CENE ZA VEČINO BLAGA
PRODAJA NA KREDIT!
ZA VSE BLAGO

KRATKE Z GORENJSKE

Obogatiti turistično ponudbo - O živahnem turizmu že lep čas razmišljajo, zadnje čase pa tudi precej govorijo v krajevni skupnosti Srednja vas oziroma kar v celi zgornji bohinjski dolini. Pravijo, da bi s smučarsko žičnico na senošetih lahko precej podaljšali zimsko sezono, ponudbo pa okrepili tudi z različnimi kulturnimi prireditvami. Najprej pa morajo ta del Bohinja seveda povezati s svetom z izgradnjo telefonije. Akcijo za izgradnjo telefonskega omrežja načrtujejo letos. V posameznih vaseh v krajevni skupnosti pa velja še posebej omeniti nadaljevanje vodovoda v Češnjici, v Srednji vasi pa dokončanje del na trgu in asfaltiranje krajevnih ulic v Srednji vasi in v Jereki. Kar pa zadeva preskrbo v Srednji vasi, so, kot pravijo, kar zadovoljni. Pred novim letom oziroma decembra je Mercator odprl tudi diskontono prodajalno. A. Ž.

Vstopnica

Na posvetih v občinah s predsedniki krajevnih skupnosti konec minulega leta, še pred sprejetjem zakona o volitvah, ko je tekla beseda o pripravah na spomladanske volitve in bodoče občinske zbornice, je bilo pogosto marsikje poudarjeno, da predsednik občinske skupščine ne bi smel biti predlagan mimo aktivnega sodelovanja krajevnih skupnosti v občini. Že takrat je bil odgovor razlagalcev pritrdilen: podkrepjen z ugotovitvijo, da mora biti bodoči predsednik občinske skupščine najprej sploh izvoljen za delegata.

Vendar pa ne gre samo za izvolitev. Nič manj, celo še veliko bolj bi lahko rekli, je pomemben postopek pred volitvami. Konec koncev pa ne gre samo in zgolj za predsednika, marveč za nova vodstva tako v krajevnih skupnostih kot za delegate v skupščinskih zborih nasploh. Skratka, v krajevnih skupnostih se bodo v kratkem morali lotiti postopkov kadrovanja. S tem, ko se vsem dosedanjim vodstvom tudi v krajevnih skupnostih dosedanjim mandat "brišejo", imajo možnost kandidiranja vsi in tudi tisti, ki so še ta trenutek v vodstvu krajevnih skupnosti; pa čeprav so svoj mandat že dvakrat izkoristili.

Bojim se, da se v kakšni krajevni skupnosti res lahko zgodi to, kar je na enem od posvetov poudaril razpravljalec. Dejal je, da bo kadre za nova vodstva marsikje težko dobiti, saj je za nami štiri leta težkih preizkušenj, ko so se neredki nekajkrat zakleli, da nikdar več ne bodo prevzeli te ali one funkcije v krajevni skupnosti. Mislim, da velja za vsakogar, ki mu bo v kandidacijskem postopku v krajevni skupnosti izraženo zaupanje krajanov, tudi če je že doslej imel določeno funkcijo, resen razmislek. Zbori krajanov so bili namreč že do zdaj tako uveljavljena oblika odločanja in dogovarjanja, da med predlogi prav gotovo ne bo najbolj pomembna izkaznica posameznika, marveč njegovo dosedanje delo in s tem potrjeno zaupanje.

A. Žalar

Predavanja o prometni varnosti

Kranj - V okviru obrambnega in samozaščitnega usposabljanja prebivalstva organizira sekretariat za ljudsko obrambo občine Kranj v sodelovanju z Delavsko univerzo Tomo Brejc Kranj predavanja o prometni varnosti. Od 9. do 19. januarja bodo predavanja za krajane krajevnih skupnosti Planina in sicer vsak dan ob 18. uri (razen petka, sobote in nedelje) v prostorih osnovne šole Staneta Žagarja Kranj (prizidek). Predavanja (udeležbo predpisuje Zakon o SLO in DS) bodo spremljana z videoposnetkom Prometno ogledalo in bodo trajala eno uro.

A. Ž.

Dograditi večnamensko dvorano

Kranjska gora - Na letni skupščini Turističnega društva Kranjska gora v začetku decembra so ugotovili, da se je število članov v enem letu od 700 povečalo na blizu 1250. To kaže, da je društvo zaživelo s krajani oziroma krajani z društvom. Veliko truda so lani vložili v dograditev vršiške obvoznice. Težave so bile pri gradnji novega trgovskega centra, pospešila pa se je tudi gradnja teniškega centra za Gmajnico. Med večjimi akcijami je bilo tudi ocvetličanje kraja, dokončna ureditev trga in preselitev društva v nove prostore. Odprli so dve novi menjalnici, izdali nov prospekt Kranjske gore in nov načrt sprehajalnih poti. Pred tem so ustanovili tudi pododbor v Podkorenu in v Gozd Martuljku. Vaški odbor v Podkorenu pa je pripravil tudi več prireditev pod domačo lipo.

Letos nameravajo krajskogorski turistični delavci več pozornosti posvetiti propagandi, skušali pa bodo pridobiti tudi investitorja za dograditev večnamenske dvorane. Uredili bodo prečno jezero v Jasni ter na trasi bivše železniške proge med Martuljkom in Planico uvedli turistični vlak. Skupaj z Alpskim smučarskim klubom bodo zgradili novo zgradbo, ki bo nadomestila staro, dotrajano. Zamenjali bodo obvestilne table in se še naprej zavzemali za ureditev kraja. Še naprej bodo sodelovali tudi na prireditvah, kot so Pokal Vitranc, srečanje na trómeji, Tek treh dežel, srečanje old timerjev in drugih. Občinska turistična zveza Jesenice je lani Turističnemu društvu Kranjska gora podelila priznanje za prvo mesto v kategoriji turističnih krajev na Gorenjskem. (lk)

ureja ANDREJ ŽALAR

V Železnikih praznujejo

Še dve glavni nalogi iz referendumskega programa

Železniki, 8. januarja - Slovesno in praznično podobo imajo Železniki že od praznovanja Božiča oziroma Novega leta. Predsednik sveta krajevnih skupnosti Franc Benedičič in tajnik krajevnih skupnosti Dare Gortnar sta pred dnevi, ko smo se srečali na pogovoru pred letošnjim krajevnim praznikom, še posebej poudarila, da se je tokrat še posebej pokazalo, da krajanom ni vseeno, kakšen je kraj v prazničnem razpoloženju in da so še številni čisto samodejno vključili v to. Zato ob čestitki za praznik in hkrati za srečno in zdravo novo leto velja tudi priznanje in zahvala vodstva krajevnih skupnosti krajanom za to, da so Železniki oziroma krajevna skupnost v teh dneh tudi po videzu praznično urejeni.

Razlogov za slovesno praznovanje, ki se je začelo takoj po novem letu z različnimi tradicionalnimi, predvsem športnimi prireditvami pa tudi tokrat ni malo. V krajevni skupnosti se namreč lahko pohvalijo, da so lani uspešno uresničevali tako imenovani referendumski program, za katerega bodo krajanje plačevali samoprispevek še do 31. marca 1991. leta. Razen tega so se v vaških odborih skupaj s krajevno skupnostjo lotevali različnih akcij, in bili prav tako uspešni, tudi izven referendumskega programa. In nenazadnje krajevna skupnost ni držala križem rok tudi pri nekaterih drugih aktivnostih oziroma širših akcijah na svojem območju.

Dare Gortnar

"Če najprej pogledamo, kaj je bilo lani narejenega iz tako imenovanega referendumskega programa, potem so to priprava in asfaltiranje kilometra ceste proti Ojstremu vrhu, enega kilometra ceste proti Prtovču in priprava ter asfaltiranje enega kilometra vaških poti na Zalem logu. Dokončan pa je bil tudi kulturni dom na Zalem logu in v makadamu urejen dober kilometer ceste proti Davči. Načrtovali smo tudi dela za izgradnjo mrliških vežic, in sicer do tretje faze, in pripravljala dela za gradnjo velike telovadnice. Pri vežicah se nam je ponovno zataknilo pri zemljišču, medtem ko so priprave na gradnjo telovadnice v teku. Vsekakor bosta ti dve nalogi - vežice in telovadnica - iz referendumskega programa prav gotovo glavni v prihodnjem oziroma tem letu do izteka samoprispevka tega referenduma," je uvodoma v pogovoru ugotovil skupaj s predsednikom sveta krajevnih skupnosti tajnik krajevnih skupnosti Dare Gortnar.

Zaloga, ki torej letos čaka krajevno skupnost, ne bo ravno majhen. Predsednik Franc Benedičič sicer ne dvomi, da obe ak-

Po tradicionalnih športnih prireditvah, ki so se v počastitev praznika začele v krajevni skupnosti takoj po novem letu, bo osrednja zaključna slovesnost v petek, 12. januarja, ob 18. uri v Kulturnem domu v Železnikih. Vabljeni so vsi krajanje! Na prireditvi s kulturnim programom in podelitvijo priznanj pa bo slavnostni govornik Viktor Žakelj.

ciji ne bi mogli uresničiti; zaskrbljen je zaradi sedanjih ukrepov, kako ju uresničiti do konca plačevanja samoprispevka. Meni, da bo najbrž treba krajanom predlagati, da bi plačevanje samoprispevka še malo podaljšali.

"Sicer pa že doslej referendumski program ni bil edina naloga v krajevni skupnosti," ugotavlja Franc Benedičič, letošnji nagajenec ob prazniku občine Škofja Loka.

Poleg referendumskega programa so letos v krajevni skupnosti namenili precej denarja tudi za obnovo štirih kapelic od Racovnika do Plavža v starem delu Železnikov...

Kulturni dom na Zalem logu je bil lani zgrajen...

Na današnji (torek) uradni prireditvi praznika občine Škofja Loka v dvorani Loškega odra v Škofji Loki bodo med drugim podelili tudi občinska priznanja najzaslužnejšim posameznikom, kolektivom in organizacijam. Malo plaketo bo dobil tudi predsednik sveta KS Železniki Franc Benedičič.

"Z dodatnimi sredstvi in delom je bila na primer obnovljena makadamska cesta prot Potoku v dolžini 2,4 kilometra, in dober kilometer tudi v Dašnjico. Na ta način je bilo zgrajeno avtobusno obrabališče v Martinu vrhu "Pri bertu". Asfaltiranih je bilo neka priključkov v Železnikih, obnovljeno neka javne razsvetljave in kar precej denarja je bilo namenjenega za obnovo štirih kapelic od Racovnika do Plavža oziroma v starem delu Železnikov. Sicer pa krajevna skupnost ni držala križem rok tudi pri obnovi šole oziroma urejanju okolice, pri dograditvi bloka na Trnju, pridobitvi zemljišč in komunalnem urejanju Dašnjice 2/II, kjer se bo spomladi začela gradnja. In nenazadnje smo sodelovali tudi pri rekonstrukciji regionalne ceste skozi Studeno in zadovolje sem, da nam je uspelo ohraniti tradicionalni prireditvi Čipkarski dan." Čeprav sedanjemu ukrepi Markovičevega programa, ki zadeva letošnji program krajevnih skupnosti, ta treutek niso najbolj jasni, Franc Benedičič meni, da bo referendumski program do izteka plačevanja samoprispevka težko uresničiti, bo letos glavna naloga omenjena gradnja telovadnice in vežic. Ker pa so v vaških odborih programe za to srednjeročno obdobje že uresničili, vodstvu KS računajo na razumevanje krajanov, da bo treba to leto dobršen del denarja nameniti za reševanje nekaterih preostalih komunalnih problemov (javna razsvetljava, kanalizacija...) in za postopno urejanje stavb v starem delu mesta. Pri tem upajo, da se bo vendarle premaknilo tudi pri rekonstrukciji križišča na Češnjici in gradnji centralnega gasilskega doma.

"Problem, ki ga bo treba začeti reševati, pravi Franc Benedičič, "pa je ekološki. Narava resno kaže znake onesnaženega zraka in hkrati potrebuje tovrstne mere na tem področju. Zato bo potrebna postopna sanacija kotlovnice in nadaljnja širitev plovnodnega in kanalizacijskega omrežja, nenazadnje tudi čistilne naprave. Po dveh dosedanjih telefonskih akcijah pa se še vedno kaže interes za nove telefone, vendar je centrala polna. Da bi za lep čas rešili to vrstne potrebe, bi jo morali razširiti vsaj za 400 novih priključkov..."

A. Žalar

Komunalni delavci Tržiča zatrjujejo:

Vode za Bistrico je dovolj

Tržič, decembra - Huda kri, ki se vsake toliko razvname ob pomanjkanju vode v blokkih v Bistrici, v stanovanjski soseski B-3 in B-4, to je na Cesti 4. julija od 1 - 59, in Deteljica 1 - 15, ter na cesti Pod Šijo, je imela svoj vrh sredi novembra s sestankom hišnega sveta Deteljica 3, ki je odjeknil tudi v javnosti. Vendar tržiški komunalci zatrjujejo, da je vode dovolj, zmanjkuje je le ob okvarah na napeljavah, ki pa pridejo do izraza ob koncu tedna, ko gospodinjstva porabijo več vode kot sicer.

Znano je, da Bistričani pijejo najboljšo vodo v Tržiču in verjetno tudi na vsej Gorenjski, kajti prihaja iz zajetja Žegnane studenca, ta pa velja za zglede dobre vode pri nas in je bila predlagana celo za stekleničenje. Iz tega zajetja je napajen celoten vodovod Bistrice in Ročevnice, del vode od tu pa gre tudi v Kranj. In kot zatrjuje Miloš Hrovat, vodja vodovoda pri Komunalnem podjetju Tržič, je v obeh rezervoarjih Sija 1 in Sija 2, vode dovolj. Najbolj zgovoren dokaz je bilo prav lansko sušno poletje, ko pet mesecev ni bilo dežja, oba rezervoarja pa sta bila ves čas polna. Vode zmanjkuje le, ka-

dar pride do okvar na vodovodnem omrežju, ki pa so prav zaradi dotrajanosti vodovodnih napeljav pogoste. Da bi ne prihajalo do okvar, bi morali praktično zamenjati primarni vod do blokkih in vse hišne oziroma priključke na bloke. Vprašanje pa so seveda finančna sredstva. Zdej se vsi delavci vodovodne skupine trudijo, da bi okvare kar najhitreje odpravljali. Če je napaka take narave, da jo vizualno opazijo, jo hitro rešijo, a pogosto so okvare take, da voda pronicata skozi porozna tla in se na površini pojavi šele veliko kasneje, ko se pojavi tudi že opozorilo stanovalcev, da vode ni. Za ugot-

vljanje napak pokličejo strokovnjake in s pomočjo geofona ugotavljajo mesto, kjer voda odteka v tla. Bližina kanalizacije in prometne ceste ta ugotavljanja sicer zelo onemogoča, vendar največkrat kritično mesto najdemo in takoj ukrepajo.

Tudi pri Komunalnem podjetju v Tržiču se delavci zavzdajo, da je voda osnovni vir življenja in povsem razumeje težave, s katerimi se soočajo stanovalci v Bistrici. Vendar s temi težavami se bodo še srečevali. Ob ugotavljanju pogostih okvar na krožnem vodju je očitno, da je delni vzrok pomanjkanju vode na kvaliteti položnih cevi, morda so krive tudi nepravilno položene cevi. Dodatno obremenitev povzročajo črpalni sistemi v stopniščih na Deteljici, ki s srkanjem ceve akumulacije in povratnimi udari pritiska ob prenehanju delovanja povzročijo velika nihanja pritiska v sistemu, ki je problematičen, istočasno s pomanjkanjem vode pa se poja-

vljajo tudi značni zamaški, ki zmanjšujejo ali celo onemogočajo normalen pretok vode v sistemu.

Celotno omrežje je dnevno nadzorovano in med tedno delavci navadno ne ugotovijo bistvenega nihanja nivoja in količine porabe, ob koncu tedna, ko vsa gospodinjstva hočejo predvsem za pranje izkoristiti cenejši električni tok, pa datega prihaja.

Trenutno je sicer Bistrica dobro preskrbljena z vodo, to da nič se ne ve, kdaj bo splošno "alarm". Delavci Komunalnega podjetja Tržič prosijo stanovalce Bistrice, naj se ob vsaki pomanjkanju vode med tednom obrnejo na dežurne delavce - spisek je na vhodnih vratih Komunalnega podjetja v Prstavi - ob njihovi odsotnosti pa naj se obrnejo na Center za obveščanje v Kranju, tel. "985", ki bo takoj posredoval. Več trenutno ne morejo narediti.

D. Dolež

Žirovski Kladivar prejel Veliko plaketo škofjeloške občine

Dirka za cenami se spreminja v tekmo s količino in kakovostjo

Žiri, 4. januarja - Ob škofjeloškem občinskem prazniku so Veliko plaketo namenili 311-članskemu delovnemu kolektivu žirovskega Kladivarja in v utemeljivi zapisali, da je že zgodaj, še pred sprejemom zakona o podjetjih začel negovati podjetništvo, kar je tudi praktično pokazal z izločitvijo delovne enote, ki je postala samostojno podjetje Vibro, izdeluje vibracijske dodajalnice, v Kladivarju pa so se tako lahko še bolj posvetili hidravličnim sestavinam. Pogovarjali smo se z Radom Bogatajem, direktorjem Kladivarja, ki ni gostobeseden človek in ne meče besed tja v en dan, nikakor niso slavnostne, saj so gospodarske razmere težke in občutijo jih seveda tudi dobre tovarne.

"Kako sprejemate priznanje?"

"Pohvala je dandanes zelo kratkoročna ali pa dvorezna, saj se razmere lahko zelo hitro spremenijo in potem se ljudje sprašujejo, zakaj sem sploh dobil priznanje."

"Utemeljitev je bila seveda napisana pred časom, ko je bil Kladivar tudi poslovno dokaj uspešen, odtlej so se gospodarske razmere zelo zaostriale?"

"Novi gospodarski ukrepi in porajajoče se tržno obnašanje bodo imeli tudi za nas določene posledice, če smo prej govorili o sorazmerno uspešnem podjetju, bomo glede na svetovni trg nekoliko manj uspešni. Sicer pa smo v Kladivarju imeli že doslej dve merili: uspešnost v Jugoslaviji in uspešnost v svetu. Kako uspešni smo v svetu, lahko merimo s tem, da trenutno izvažamo približno 20 odstotkov svoje proizvodnje na svetovni, konvertibilni trg."

"In kako v Jugoslaviji?"

"V Jugoslaviji so se v zadnjem času gospodarske razmere zelo poslabšale, celotna jugoslovanska strojegradska industrija se s klirinškega preusmerja na konvertibilno tržišče, vendar padca klirinške prodaje ne more tako hitro nadomestiti, saj je problem tudi v tem, da konvertibilni trg zahteva višjo kakovost. Poleg tega je strojegradska investicijska dejavnost, za dobro investicijsko dejavnost pa so potrebne stabilne gospodarske razmere, pri nas pa v zadnjih letih izredno nihajo, letos so še bolj nejasne. Zato se je povpraševanje na domačem trgu bistveno zmanjšalo, zlasti v zadnjih mesecih."

"V kolikšni meri se lahko preusmerite v izvoz na zahod?"

"Računamo, da se bomo morali 50 odstotno."

"Kolikor nam je znano, imate finančne težave zaradi neplačanih računov kupcev?"

"Ne bi rad omenjal kupcev, lahko pa rečem, da je nelikvidnost drugi, veliki problem, problematična je po vsej državi, za nas razlik po posameznih območjih ni."

"Kako bo to vplivalo na vaš poslovni rezultat, poslovno leto se je izteklo?"

"Računamo, da ga bomo zaključili s pozitivno ničlo, ker bo precejšnji del računov ostalo neplačanih. Praktično smo izgubili štiri mesece, približno enomesečna realizacija stalno ni bila plačana po več mesecev, kaj to pomeni pri tako visoki inflaciji, je jasno."

"Zdaj bo bolje, kako ocenjujete uvedbo konvertibilnega dinarja?"

"Težko je biti pameten. Po eni strani je to izredno pozitivno, poslovni plus vidim že v tem, da se bo dirka za cenami spreminjala v tekmo s količino in kvaliteto. To je zanesljivo jasen preobrat, ki je zagotovo pozitiven. Konkretno za našo proizvodnjo

pa bi rekel, da nas bo to kar precej teplo, ker investicije še lep čas ne bodo oživele, to pa pomeni, da doma trga za nas ne bo. Vse to bi še bilo, če bodo potem stvari obvladane, če bodo pa spet zanihale nazaj, bo žrtev zaman, tega se najbolj bojimo."

"Težko je biti optimist?"

"Seveda, pri vseh teh sporih v Jugoslaviji. Poleg konvertibilnega dinarja bomo še naprej vse podatke vodili v ekujih, kakor smo jih že dve leti."

"V Kladivarju veliko pozornosti posvečate razvoju?"

"Za razvoj namenimo 10 odstotkov dohodka, s tem zagotavljamo obnavljanje proizvodnega programa in tudi določeno rast, precej več pa bomo morali v prihodnje vlagati v trženje, kar nam doslej ni bilo potrebno, saj smo praktično lahko vse prodali na domačem trgu, zdaj pa so te potrebe nastopile čez noč."

"Imate v mislih lastno prodajno mrežo?"

"Komerčne zastopnike, drugačen pristop pa seveda zahteva tudi prilagoditev domačih ljudi, ki jim morajo parirati. Zaradi potrebe po razširitvi trga smo zunanjetrgovinsko registracijo ta teden že uredili, seveda pa bo prodor na tuje trge zahteval še veliko stroškov in časa. Potrebno je usposobiti program, pripraviti dokumentacijo, nastope na sejnih itd."

"Kaj pomeni za proizvodni program namera o izvozu polovice proizvodnje?"

"Naš izvoz je bil doslej na ravni koooperacij, ne blagovnih, temveč tehnoloških, izvažamo torej pod drugim imenom, kar nameravamo obdržati še naprej, uporabljamo pa tudi že svojega, v celoti ga bomo sposobni v naslednjih petih letih. Morali bomo seveda povečati obseg sedanje proizvodnje in razviti nove izdelke. Življenjska doba naših izdelkov je od pet do devet let in celotni ustroj podjetja, od razvoja, proizvodnje in zmogljivosti do prodaje mora delovati s to frekvenco, kar pomeni, da moramo vsako leto z novimi izdelki nadomestiti najmanj 10 odstotkov proizvodnje, če hočemo razvoj, rast podjetja, pa je ta delež še nekaj večji."

"Kako hiter je nasploh razvoj v svetu, v kolikšni meri mu uspevate slediti?"

"Hiter, življenjska doba izdelkov je od pet do devet let, torej kratka, z uvajanjem elektrone, mikroprocesorjev pa se še skrajšuje. Diapazor programa, ki ga delamo, je zelo velik, na področju komponent, ki jih mi izdelujemo in ki niso najvišje tehnične vrednosti, nekako zasledujemo konkurenco, izdelki višje tehnične vrednosti, napredovanje na lestvici tehnične vrednosti naših izdelkov, pa je seveda stvar razvoja in investicij. Da ne bo nesporazumom, to ni napredovanje v čemrnih razredih."

"Vse bolj aktualni problem postajajo presežki delavcev, kako je v vašem podjetju?"

"Pri dosedanjem prestrukturiranju ni bilo večjih problemov s tehnološkimi presežki delavcev, ni pa seveda izključeno, da jih v prihodnje ne bo, nemara bolj ekonomski presežki, če bodo naročila tako rapidno padala kot sedaj in v tem času ne bomo mogli dobiti novega trga. Sicer pa nekvalificiranih delavcev ne sprejemamo več, vsaj poklic morajo imeti."

"Kaj pa izobražene?"

"Teh pa je vedno premalo, v Žireh jih primanjkuje. Zadnjič sem slišal ugotovitev, da iz cele Poljske doline višje in visoke šole obiskuje le 45 študentov, človek podatku komaj verjame."

"S čim si to razlagate?"

"Tudi s sestavo industrije, nikakor ne gre za hvalo, zaposlujejo jih več kot vsi ostali skupaj, pri nas lahko praktično vsak dobi službo, potrebujemo vse branže, strojnike, matematike, fizike itd. Imamo 10 odstotkov zaposlenih z višjo in visoko izobrazbo, 32 jih je, tehnikov pa okoli 80, kar je za vodenje razvoja premalo, nova delovna mesta bodo ustvarjali samo še diplomirani, že višja izobrazba postaja za nas premalo. Dva delata magisterij, enega doktorja znanosti, enega magistra smo dobili včeraj, če bi lahko, bi jih 50 preoblekli za korak višjo izobrazbo, še raje sto."

"Mladi tudi nimajo pravega motiva, da bi se učili toliko let, privlačnejše je zdaj odpreti trgovino ali kaj podobnega?"

"Seveda, več kot osem let bo hodil v šolo, v tem času drugi zgradijo hišo. Bistveni problem je seveda tudi nagrajevanje, plačilni sistem popolnoma demotivira izobraževanje, razlike so premajhne, morale pa bi biti tudi med inženirji."

"Koliko plačate inženirje?"

"Premalo, razlika je ena proti 2,8, pod 5 ne bi smela biti, tam bi se morala začeti. Nagrajevanje in knjižica, brez tega ne gre, ne zato, da bi nekoga metal na cesto, temveč zato, da se to ve. Podjetja obstajajo vendar zaradi tega, da dajejo ljudem delo, v vsakem pa je seveda nekaj ljubiteljev dolgočasa."

"Kmalu bomo dobili nov zakon o delovnih razmerjih in kolektivne pogodbe, bo kaj bolje?"

"Bistven je odpovedni rok, v Ameriki so se z Reaganom celo leto pripravili, bo odpovedni rok en mesec ali ne, v našem zakonu pa sem našel šest mesecev. V šestih mesecih pa tudi zlata firma lahko postane slaba."

"Povejte za konec, kako posluje Vibro, ki je s pomočjo Kladivarja šel na svoje?"

"Pri njem se je pokazalo prav to, kar je vsepovsod problem - motivacija, v bistvu ima veliko duha privatne iniciative in posluje veliko bolje, kot je prej, ko je imel kot naš oddelek 6 odstotkov prometa, zdaj ga ima v primerjavi s Kladivarjem že 10 odstotkov, samostojno pa posluje šele od maja. Njegova velikost je optimalna, 22 je zaposlenih, ne odriva ga večja firma in ne daje mu potuhe, najbolj pomembno pa je, da ga prežema duh motivacije, zdaj ga bomo organizacijsko poskusili vseliti tudi v Kladivar."

M. Volčjak

Težko je verjeti

Konvertibilnega dinarja smo veseli, zaupati pa mu je seveda težje, saj so izkušnje z našimi reformami grenke.

V času bliskovitih sprememb v vzhodni Evropi, kjer pristožno iz imena države mečejo besedo socialistična, se v Jugoslaviji oklevajoče, ob pomenljivem molku v preteklost zazrtih centralistov, porajajo politične stranke tudi na jugu, tudi z ekstremnimi programi, kakršne je bilo pravzaprav moč pričakovati. Nihče seveda ne dvomi več o tem, kako tesno so povezane politične in gospodarske spremembe, saj nam ni več potrebno argumentov iskati v teoriji in filozofsko razlagati materializacije ideje, temveč imamo na čistini že dovolj praktičnih primerov, kako se je komunistični socializem sesedel sam vase, razgalil revščino do kosti in praktično dokazal misel, da so reforme v socializmu cvrenje sneženih kep.

Veliko sneženih kep smo v povojnih letih scvrli v Jugoslaviji, vse so izpuhtele v nič, porajajoči liberalizem pa je vselej zanihal

nazaj v še bolj ortodoksn konservativizem, bolje rečeno boljševidnem, nemara najbolj boleče v svinčena sedemdeseta leta. Zaradi grenkih izkušenj, ki so se nam naložile v spomin, težko z navdušenjem pozdravljamo graditev Markovičevega novega socializma, bolje rečeno pot, po kateri naj bi z gospodarsko reformo prišli tudi do politične, kakorkoli smo že Markovičev program ozdravitve gospodarstva in financ sprejeli z olajšanjem, zlasti konvertibilnost dinarja.

Premier Ante Marković je že večkrat ponovil, da smo prva socialistična država s konvertibilno valuto, tega poudarka pa praktično nihče ne ponavlja, tudi časnikarji ne in nemara ta podrobnost zelo ilustrativno kaže, kako težko mu verjamejo. Zanesljivo je res, da uresničitev vsakega programa vsebuje tveganje, kakor je ob predstavitvi programa dejal Marković in dodal, da so ga v to prepričale izkušnje, saj gre navsezadnje za makroekonomski projekt države, takšen pa je tudi za Markoviča prvi. Tveganje, ki se ne nanaša zgolj na uresničitev programa samega, temveč tudi na politični spremembe, ki naj bi jih samodejno sprožil. Kako težavno so politične spremembe v Jugoslaviji, zlasti zaradi njene večnacionalne sestave, da seveda ne omenjamo, kako jo nasprotujoča politična koncepta vlečeta narazen. Zato bomo verjetno uspeh gospodarske reforme bolj kot z ekonomskimi merili s političnimi merili, prav v tem pa je seveda njeno največje tveganje.

M. Volčjak

IZ DELOVNIH KOLEKTIVOV

Prva seja skupščine Iskre Kibernetike

Novoimenovana skupščina sestavljenega podjetja Iskra Kibernetika, d.o.o. (družba z omejeno odgovornostjo), je na prvi seji za predsednika izvolila Mirana Plešca in za namestnika Marka Nagliča. Za vršilca dolžnosti glavnega direktorja je bil imenovan inženir Peter Kopal (dosedanji glavni direktor), za njegovega namestnika pa inženir Rudi Zorko, direktor razvojnega področja.

Skupščina je obravnavala in potrdila plan Kibernetike in vanjo združenih devet podjetij (kapitalsko povezanih družb z omejeno odgovornostjo). Plan za letošnje leto predvideva večji obseg proizvodnje in izvoza ter zmanjšanje zaposlenih. Izboljšati bo potrebno kadrovske sestavo zaposlenih, ker se bodo pojavili tehnološki presežki. Večja investicijska vlaganja bodo močna samo s pomočjo zunanjih sredstev, v podjetju pa bo večja skrb namenjena boljšemu izkoriščanju proizvodnih zmogljivosti.

Plan je postavljen zelo ambiciozno. Vsebuje tudi ukrepe, ki so usmerjeni v izboljšanje finančnega položaja, ki grozi, da bo podjetju izničil vse dosežene proizvodne rezultate. Delavcem namreč ni mogoče dopovedati, da imajo ob boljših delovnih rezultatih manjši dohodek zaradi izredno visokih obresti, ki jih je potrebno plačevati za najemanje posojil.

Kaže, da smo z dosedanjo ekonomsko politiko uspeli potegniti denar iz gospodarstva in ga sedaj vračati brez tveganja po visoki obrestni stopnji, povečani s stopnjo inflacije. Takšno stanje pa je pričelo ustavljati proizvodnjo, kar seveda ni v prid gospodarski reformi.

Nace Pavlin

MERKUR
KRANJ

20 % ZNIŽANE
CENE ZA VEČINO BLAGA
PRODAJA NA KREDIT!
ZA VSE BLAGO

**MERKUR
KRANJ**

**DOBRA
NOVICA!**

20 %

ZNIŽANE CENE

ZA VEČINO BLAGA

PRODAJA

NA KREDIT

ZA VSE BLAGO

3 ALI 6 OBROKOV IN

30% POLOG PRI NAKUPU

MINIMALNE OBRESTI

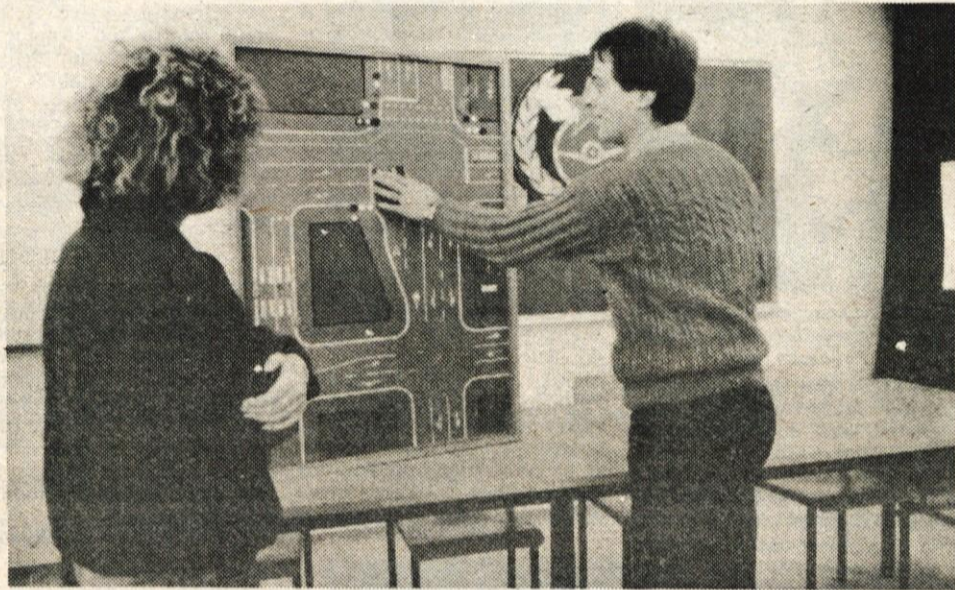
3 % ALI 6 %

**PODROBNEJŠE INFORMACIJE DOBITE
V VSEH NAŠIH PRODAJALNAH**

Avto šola ZŠAM tudi v Škofji Loki

Krajša pot do vozniškega izpita

Vozniški izpit večini kandidatov povzroča precejšnje preglavice. Ne le, da pošteno udari po žepu, ampak zahteva tudi čas, nekajmesečne temeljite priprave. Za ljudi iz škofjeloške občine je bilo doslej vozniško "opismenjevanje" še posebej zamudno. Poslej čakanja ne bo več. Združenje šoferjev in avtomehaničev Škofja Loka jim je s sodelovanjem slovenske zveze združenj pot do vozniškega izpita bistveno skrajšala, poenostavila in ne nazadnje tudi pocenila. Na prelomu iz starega v novo leto je namreč tudi v Škofji Loki zaživela avto šola ZŠAM.

Zlasti zanimiva pa je pobuda škofjeloške avto šole sindikatu v podjetjih, mladinski organizaciji v srednjih šolah in drugim oblikam povezovanja ljudi, da sodelujejo pri skupnem načrtovanju usposabljanja bodočih voznikov. Če bo, na primer, v nekem podjetju ali šoli več kandidatov hkrati, bodo lahko imeli teoretični pouk tudi v svoji sredini, čas za praktično vožnjo pa jim bodo v avto šoli tako prilagodili, da bodo čim manj čakali. Dogovoriti se bo dalo tudi za zmernejše cene, še posebej za srednješolce in študente, pravi Henrik Lang.

Tudi sicer v avto šoli obljublajo vsem kandidatom, da presledkov oziroma zastojev med tečajni teorije in praktičnimi vožnjami ne bo, da bo usposabljanje potekalo kontinuirano, s tem pa bo kandidatom prihranjen čas, denar in ne nazadnje tudi živci.

Teoretični del vozniškega izpita, to je testiranje, bodo kandidati opravljali v škofjeloški avto šoli, medtem ko bodo na praktično vožnjo še morali v Kranj, ker v Škofji Loki zanjo ni pogojev.

Delavci ZŠAM in avto šole Škofja Loka želijo ljudem zlasti kandidatom za vozniški izpit, srečno, zadovoljivo, zdravo in varno leto 1990, hkrati pa čestitajo za praznik škofjeloške občine.

Zorica Izeti, kandidatka za vozniški izpit

Pozdravljam konkurenco

»Septembra sem pri AMD Škofja Loka začela s teoretičnim delom priprav na vozniški izpit. To sem opravila tudi 27 ur praktični vožnje. V avto šolo ZŠAM sem preselila zaradi inštruktorja, ki tik pred koncem ne bi rada menjala. Veselim se vožnje z oploj. Prej sem se učila na jugu. No, šolo pozdravljam predvsem zato, ker v Škofjo Loko prinaša konkurenco, s tem pa tudi večje zaupanje voljstvo kandidatom za vozniški izpit in inštruktorjem.«

Marko Primožič, voznik inštruktor A in kategorije

V dobrem avtu je pouk lažji in boljši

»Z inštruktorstvom se ukvarjam poleg rednega dela. Začetek pred letom dni v avto šoli AM Škofja Loka. V šolo ZŠAM sem preselil zaradi boljših delovnih pogojev, pričakujem pa tudi boljšo odnose med vodstvom šole in inštruktorji. Po tem, kako je delo zastavljeno, sklepam, da niti kandidati ne bomo razočarani. Obojim zelo veliko pomoč večja kakovost vozila za praktično vožnjo. Trenutno poučujem devet kandidatov. Najbrž bodo hkrati menoj vsi prestopili v novo avto šolo. Inštruktorsko delo mi všeč, doslej je šlo brez nesreč. Odkar imajo vozila avto-šole strehah svetlobne napise, se število prometnih nesreč s kandidati za voznike razpolovilo.«

Benjamin Sokolov, sekretar Zveze ZŠAM Slovenije

Zveza denarno podpira dobre programe

»Zveza združenj šoferjev in avtomehaničev je stanovska organizacija, ki združuje 22.500 članov, kljub temu pa nikoli ni bila dejavna kakšne posebne družbene in zornosti oziroma pomoči. Zato bil tudi njen materialni razvoj zelo počasen. Že lani smo ugotovili, da brez materialne osnove ni drugega razvoja organizacije in aktivnosti, ki poleg same padnosti člane dodatno povezujejo z njo. V skladu s tem smo veliko naredili za razvoj. Na organizaciji smo pripeljali do njih poslovnih prostorov, večina primer celjska, ki je najbolj razvita, je zelo posodobila avto busni park, vlečno službo. V Sloveniji imamo osemnajst avto šol, tudi v njih težimo k posodobitvi voznega parka in s tem višji kvaliteti izobraževanja. Zveza s aktivnosti združenj, ki imajo zdrave, perspektivne, donosne programe, vključuje tudi s finančno pomočjo.

Škofjeloška avto šola je plod takšnih razmišljanj. Zveza vanjo vložila del dohodka od svojih aktivnosti, da bi ustvarila novo vrednost, odprla nova delovna mesta. Pri upravljanju razvoju te šole bomo še naprej sodelovali. V Škofjo Loko naravnost prenesti tudi vse ostale oblike izobraževanja, ki jih zveza doslej organizirala na Otočcu.«

Pojasnila in prijave dajejo v avto šoli Škofja Loka (dom družbene samozaščite na Trati, Kidričeva 51, telefon 631-729, za kandidate z ljubljanskega območja pa tudi po telefonu 061/555-026) vsak dan od 9. do 17. ure, v sobotah od 8. do 13. ure. V avto šoli se bodo organizirali tako, da bodo enkrat na teden poslovali tudi v centru Škofje Loke, kjer trenutno še iščejo primeren prostor.

Čim manj izgube časa za kandidate

Henrik Lang je tudi povedal, da se škofjeloška šola ne bo držala klasičnih oblik dela, ampak se bo skušala obnašati čim bolj tržno, po meri kandidatov za voznike. Ti bodo lahko izbirali ure za praktični pouk v delavnih bodisi dopolne ali popoldne, inštruktorji pa jim bodo na voljo tudi v sobotnih dopoldnevih.

Gotovo je zanimivo tudi to, da kandidatom - če tega ne bodo želeli - ne bo treba prihajati k uram vožnje na Trato, ampak se bodo lahko z inštruktorjem dogovorili za njim ustreznejše mesto "sestanka".

Povabilo mladim inštruktorjem

V avto šoli Škofja Loka bosta poleg stalnega vodje šole redno zaposlena še dva voznika inštruktorja kategorij A in B, medtem ko bodo ostali inštruktorji honorarci. V avto šoli vabijo mlade, ustvarjalne voznike inštruktorje in učitelje cestno prometnih predpisov, da se jim pridružijo. Obljublajo stimulatívno nagajevanje, dobre delovne pogoje za poučevanje kandidatov ter možnosti za nadaljnje strokovno izpopolnjevanje.

Kandidati za vozniški izpit se že prijavljajo, v petek so stele tudi že prve ure praktične vožnje inštruktorjev s kandidati.

»Zavedamo se konkurenco,« pravi začasni vodja škofjeloške avto šole Henrik Lang, sicer zaposlen v Zvezi združenj šoferjev in avtomehaničev Slovenije v Ljubljani, »drugo dejstvo pa je, da se na razbitih fičkah praktične vožnje ne da več učiti. Oplj in golfi so za nas predvsem sodobno, kakovostno učilo, ki je varno in vzdržljivo. Pri nakupu je, tako kot sploh pri ustanovitvi avto šole, škofjeloškemu združenju izdatno pomagala republiška zveza.«

Vsi avtomobili so kajpak prirejeni za pouk praktične vožnje, imajo dodatna ogledala,

dala, zavoro ter sklopko za voznika inštruktorja.

polnjevani za poklicne voznike, ki jih je že doslej opravljalo združenje šoferjev in avtomehaničev.

Prostori v domu družbene samozaščite na Trati

Novopečena avto šola je našla prostore za svoje delo v domu družbene samozaščite na Trati, nasproti Alpetouriovih delavnic. V pritličju je urejena učilnica za teoretični pouk, ki je opremljena z najsodobnejšimi učnimi pripomočki, medtem ko pred stavbo čaka na kandidate za bodoče voznike sedem novih avtomobilov; pet jih je znamke opel corsa diesel, dva pa sta golfa diesel. "Razkošje", ki je za avto šole še dokaj neobičajno, je kandidatom na voljo vsak dan od sedmih zjutraj do desetih zvečer.

V škofjeloški avto šoli bodo sprva usposabljali le kandidate za voznike A in B kategorije, to je za vožnjo z motorji in osebnimi vozili, ter organizirali tečaje iz znanja predpisov iz varnosti v cestnem prometu za voznike koles z motorjem. Kasneje, ko bo začetni program že utečen in si bodo lahko privoščili dodatna učila oziroma vozila, pa načrtujejo tudi teoretično in praktično opismenjevanje kandidatov za voznike C kategorije.

V izobraževalni sklop združenja oziroma nove avto šole sodi tudi sodelovanje s škofjeloškimi šolami pri seznanjanju učencev s cestnoprometnimi predpisi in praktičnimi prikazi pravilne vožnje s kolesi, dvokolesi in kolesi z motorjem, ki so med šolsko mladino zadnja leta vse bolj popularna.

Med preventivnimi akcijami pa ne smemo prezreti niti izpo-

Žirovski čevljarji se ne dajo niti tretji zeleni zimi

Več kot preživetje: razvoj tovarne in boljše življenje delavcev

Za čevljarsko industrijo so že pred desetletjem govorili, da je odpisana, da ne bo preživela. Res ji vsa ta leta, tudi zaradi nenaklonjene gospodarske politike, ni bilo lahko. In morda je prav zaradi tega, ker je država nikoli ni pestovala, postala tako trdoživa. Izvoz, ki je bil za njen zaslužek kazen, zdaj končno postaja prednost. Predvsem zato čevljarjem žirovske Alpine, ko ocenjujejo ravno končano poslovno leto, niti spremenjeni gospodarski pogoji niti že tretja zelena zima po vrsti, ki je bistveno vplivala na zmanjšanje naročil "zimskih" vrst obteve, ne morejo ogroziti. Celo nasprotno, v novo leto gredo s spremenjeno filozofijo; ne zadovoljujejo se več zgolj s preživetjem, za cilj si postavljajo razvoj tovarne in boljše življenje delavcev.

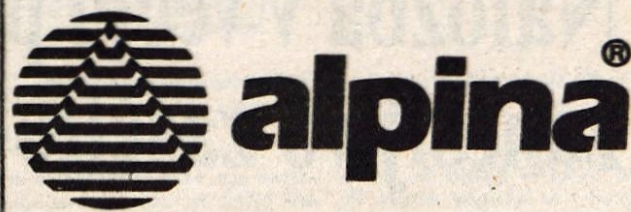

GREGA BENEŠEK

Direktor Alpine
Bojan Starman

»Seveda pa to pomeni, da bomo morali najprej izboljšati kakovost dela na vseh področjih, ne samo v proizvodnji, tudi v finančah, razvoju, komerciali,« pravi direktor Alpine Bojan Starman. »Na zahodu ustanavljajo nove obutvene firme, nekatere ustvarjajo nadpovprečno akumulacijo, so uspešne. Pomeni, da ima tudi Alpina prihodnost. Naša naloga je, da se na vseh področjih dela izenačimo z uspešnimi zahodnimi firmami. Ko bomo to dosegli, so nam vrata za dolgo časa odprta.«

Bojan Starman se ne strinja s posplošenim prepričanjem, češ da je poslovanje težko, da je težko voziti Alpinin voz v teh nestanovitnih časih. Težak je res, lažji pa, če ga bodo vsi sku-

Občanom škofjeloške občine čestitamo za občinski praznik in želimo srečno, zadovoljno, uspešno leto 1990.

paj vlekli v isto smer. Le obračun s seboj lahko koristi, ne more tarnanje nad nemogočimi pogoji; tarnanje deluje nemotivacijsko, ker vsak išče vzroke za slabo delo drugje, ne pri sebi. V Alpini zato še bolj odločno kot doslej iščejo notranje rezerve. »Okrog 80 odstotkov stvari, ki vplivajo na (ne)uspeh (produktivnost, kvaliteta) je samo v naših rokah,« pravi direktor Bojan Starman.

»Naš cilj bo dosežen takrat, ko bomo ob celotnem izvozu proizvodnje (doslej 80 odstotkov) na zahod našim delavcem lahko zagotavljali normalen zahodni standard, akumulacijo.«

In kaj Bojan Starman meni o najnovejših gospodarskih ukrepih zvezne vlade? »Cena teh ukrepov bo zelo visoka, višja, kot če bi se prej in na drugačen način drugače dogovorili. Zdej druge poti ni, ukrepe, ki poslovanje spet postavljajo v realne okvire, podpiram. Čeprav bodo

povzročili manjšo proizvodnjo, manjši narodni dohodek, večjo bedo, so nujen zagon za povečanje družbenega proizvoda.« Cilji Alpininega kolektiva se v tej luči zdijo še dosti bolj smeli. A če vemo, da so v lanskih izjemno nestabilnih razmerah, ki jim je prilivala na ogenj zlasti visoka inflacija, bistveno znižali zadolženost (leta 1988 so dali za obresti štiri bruto osebne dohodke, lani, nakljub revalorizaciji, pa le še enega), potem lahko verjamemo, da mislijo resno, ko bočejo vstrec uspešnih tujih čevljarskih firm. Morda še drobna zanimivost, kako so v Alpini premagali tudi tretjo zeleno zimo. Izpad v programih za zimo so nadoknadili z drugimi vrstami športne obutve, zlasti z lažjimi planinskimi čevlji, obutvijo za jogging, trim. Seveda pa tudi sami niso zamujali z revalorizacijami, karseda so omejevali vse vrste stroškov, investicije, zmanjšali so režijo.

Proizvodnja za prvo polletje že v naprej prodana

Skakalni čevlji izvozni ponos

Za 82-članski čevljarski kolektiv Ratitovec iz Železnikov je bilo minulo poslovno leto še eno v nizu uspešnih. Z obutvijo za posebne namene so utrdili svoj prednostni položaj v jugoslovanskem prostoru, ostali so največji proizvajalci planinske obutve, najbolj ponosni pa so na skakalni čevlji, s katerim so osvojili tudi vrsto tujih smučarskih reprezentanc.

S skakalnimi čevlji namreč v Ratitovcu opremljajo ves skakalni naraščaj Švice, Italije, Avstrije, Francije, Zahodne Nemčije, prodri so celo tja v daljnjo Kanado. Lani so za smučarske skakalce izdelali okroglo dva tisoč čevljev. Za največji uspeh podjetja v minulim letu pa ta program štejejo tudi zato, ker so na tujem uspeli z lastno blagovno znamko. So tudi edini izdelovalci otroških skakalnih čevljev na svetu.

Razen skakalnih čevljev so lani izvozili še nekaj planinskih čevljev. Sicer pa dolgoročno iščejo tuje partnerstvo za izvoz.

stroj, to je stroj za navlačenje zgornjih delov obutve, za katerega bomo odšteli 120 tisoč mark,« je dejal direktor Ratitovca Matjaž Tičar.

Poleg lastne redne proizvodnje so v Ratitovcu lani kot kooperanti izdelali skoraj 30 tisoč parov zgornjih delov za druge proizvajalce obutve. Z novimi, sodobnejšimi in zmogljivejšimi stroji bodo število izdelkov lahko še bistveno povečali.

»Za prvo polletje imamo proizvodnjo že vnaprej prodano,« je nadaljeval direktor Matjaž Tičar, »in to predvsem na programih planinske obutve, posebne

programu ambicijo, da bi ločili zimski in poletni planinski čevlji ter čevlji za plezanje in turno smučanje.«

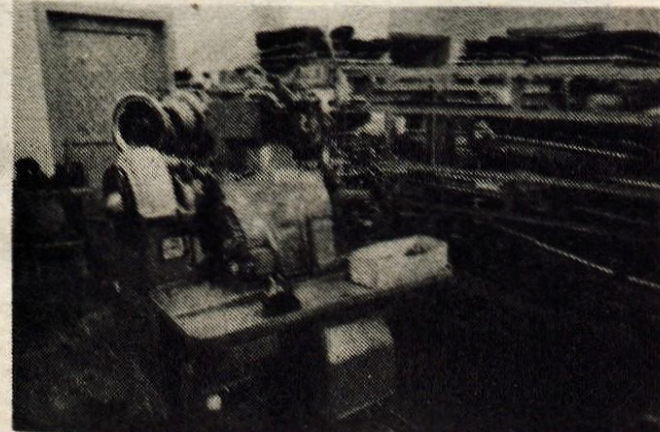
Programska vizija je torej jasna, dela bo dovolj za nekaj prihodnjih let. Vendar pa v Ratitovcu niso pronicljivi samo za potrebe trga, naročnikov, kar je gotovo poglobitvi razlog uspeha tega maloštevilnega kolektiva, ki trenutno stipendira kar dvanajst bodočih sodelavcev. Tudi v skrbi za lasten standard so lani napravili pomembne korake. Kupili so stanovanje, gradbene parcele, vpeljali zdravstveno letovanje

Direktor Ratitovca Matjaž Tičar

maj, poletni dopust in božično-novoletne praznike.

»Glede ukrepov zvezne vlade sem optimist,« pravi Matjaž Tičar, »seveda pod pogojem, da bodo zares držali, zlasti na področju denarne politike države, kjer se mora ohraniti razmerje med dinarjem in marko. Podobno velja za surovine in reprovomaterialne, energijo, transport. Mislim, da se v času, ko ne bo visoke inflacije, lahko vrnejo oziroma dvignejo dobre lastnosti poslovne morale; spoštovanje rokov, cen, kakovost. Edino, kar pogrešam v paketu ukrepov Markovičeve vlade, so motivacijski instrumenti za čim boljše delo. Če se že obračamo k Evropi, potem naj ima naš delavec tudi možnost zaslužiti evropsko plačo, ne pa, da gospodarstvu kar 65 odstotkov dohodka pobe-rejo najrazličnejši prispevki in davki.«

»Na področju investicij načrtujemo posodobitev montažne linije šivanja čevljev. V ta namen smo lani že kupili nov flex šivalni stroj, ki nas je stal 100 tisoč mark. Kupili smo ga z lastnim denarjem. Na isti način nameravamo letos kupiti še en ključni

obutve za potrebe republiških sekretariatov za notranje zadeve in delovne obutve za naftno industrijo. Slednja dva programa postopno zaokrožujemo. Pri skakalnih čevljih snujemo izvirno tehnično izpopolnitev, medtem ko imamo pri planinskem

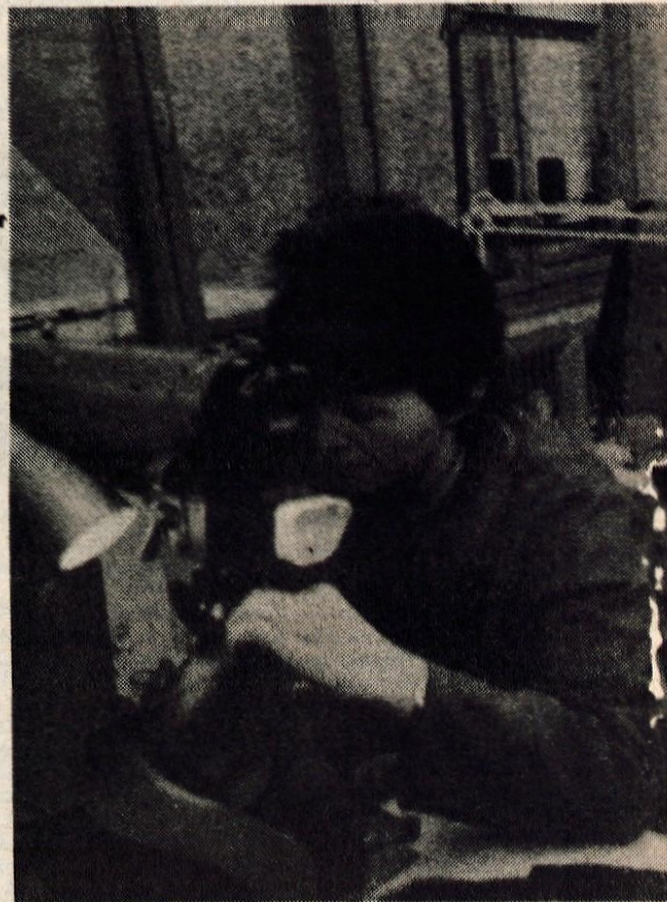
za delavce. Poleg novih strojev nameravajo letos z vgraditvijo klimatskih naprav izboljšati tudi delovne pogoje. Uvajajo delovni čas, ki je bliže razviti Evropi; v sobotah bodo doma, imeli pa bodo tri daljše kolektivne dopuste, in sicer za prvi

Čevljarna

Ratitovec
Železniki — Slovenija

Kolektiv Čevljarne Ratitovec čestita ljudem ob občinskem prazniku ter jim želi veliko delovnih uspehov in osebne sreče v letu 1990.

Redki, ki gradijo, in to celo z mednarodnim posojilom

Naložba v večjo proizvodnjo in zanesljivo zaščito okolja

Po dolgotrajnih pripravah so v Niku v začetku decembra prijavi investicijo: gradnjo obrata za površinsko zaščito in povečanje proizvodnje mehanizmov za registratorje. Predračunska vrednost naložbe znaša 29 milijonov konvertibilnih dinarjev, kar je približno enako štirim milijonom zahodnonemških mark; od tega bodo odšteli 24,6 milijona za osnovna in 4,4 milijona dinarjev za obratna sredstva.

Kot pravi direktorica Nika Tina Nastran, gre za povečanje proizvodne hale in prizidek (v smeri proti Sori). Prostor je bil za tovarno že več let rezerviran, lani pa so ga dokončno odkupili od lastnikov. Sami zidovi, zlasti še v teh časih, bi bili brez prave vsebine seveda pretirano razkošje. V Niku bodo kupili opremo za galvaniko in čištilne naprave za odpadne vode (sedanje zadoščajo trenutnemu obsegu proizvodnje), nekaj dodatnih obdelovalnih strojev in elementov za avtomatizacijo montaže mehanizmov za registratorje.

»Poudarek smo dali galvaniki in mehanizmom, namenjenih pretežno izvozu. V Niku prodamo na tuje tri četrtine te proizvodnje. Sedanja oprema je zastarala, linija je stara dvanajst let, tudi močno preobremenjena, tako da smo v naložbo dobesedno prisiljeni. Galvanika je zadnja tri leta delala neprekinjeno v treh izmenah, brez pravega časa za remonte. Posledice za izvoz bi bile prehude, če bi si morali privoščiti daljši izpad,« je dejala Tina Nastran.

V Niku so lani izdelali 18 milijonov mehanizmov za registratorje, leta 1991 bodo dosegli številko 25 milijonov. Glavnina povečanja, ki ga bo omogočila naložba, je namenjena izvozu. To-

rej je naložba izrazito izvozno usmerjena in kot taka podprta z vseh strani.

Struktura naložbe je naslednja: gradbeni objekti 2 milijona dinarjev ali 6,9 odstotka vrednosti naložbe, domača oprema z montažo 7,1 milijona ali 24,7 odstotka, uvožena oprema s carinami in ostalimi stroški 13,4 milijona ali 46,3 odstotka, drugi stroški 1,9 milijona ali 6,7 odstotka, skupaj torej 84 odstotkov celotne vrednosti, medtem ko preostalo predstavljajo obratna sredstva.

In še struktura virov financiranja: lastna sredstva 5,9 milijona dinarjev ali 20,4 odstotka, združena sredstva sovlagateljev en milijon ali 3,7 odstotka, republiška sredstva za razvoj 5,8 milijona ali 20 odstotkov, kredit

dobaviteljev opreme in izvajalcev gradbenih del 2,2 milijona ali 7,7 odstotka, kredit ameriške banke za razvoj 3,5 milijona ali 12,2 odstotka, kredit nemške banke 1,7 milijona ali 6,0 odstotka ter kredit Ljubljanske banke Gorenjske 8,7 milijona ali 30 odstotkov. Glede na naslove sofinancerjev, ki ne plačujejo "mačka v žaklju", ampak postavljajo izjemno stroga merila za oceno investicije, resnično lahko verjamemo v uspešnost Nikove naložbe.

»Rada bi poudarila,« je dejala Tina Nastran, »da v strukturi cene predstavljajo med 25 in 30 odstotki čištilne naprave. Ta delež je izjemno visok glede na to, da same čištilne naprave ne dajejo ekonomskih rezultatov. Hočem povedati, da se zavedamo pomembnosti varovanja okolja; galvanika s svojimi obremenitvami za okolje mora biti tako zavarovana, da je izključena vsakršna možnost ekološke katastrofe.«

Rekli smo že, da je naložba zahtevala iztrošenost. Razen tega so v Niku tudi ocenili, da so potrebe po mehanizmih za registratorje v svetu še vedno velike. Temeljite tržne raziskave, ki so jih opravili, so bile pozitivne, ne nazadnje je dober znak tudi podatek, da lani in predlani niso mogli zadostiti vsem potrebam. Evropski trg rabi

Direktorica Tina Nastran

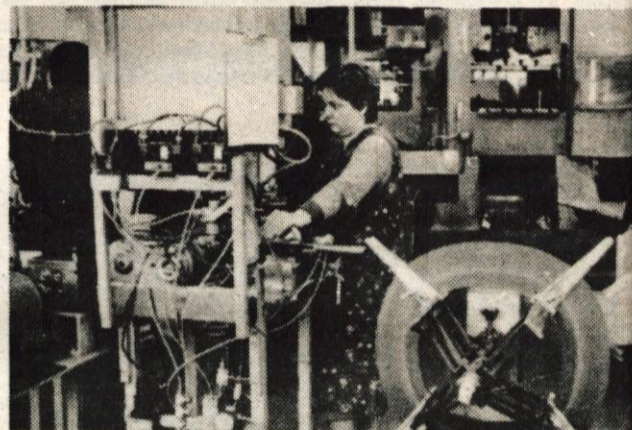
približno 200 milijonov mehanizmov, od tega jih desetino prispeva Niko. S povečanjem proizvodnje po naložbi se bo tudi ta delež trgu povečal, s tem pa tudi konkurenčnost v ceni, pravočasnosti dobave, kakovosti. V Niku so prepričani, da bodo konkurenčni. Zato z investicijo postopno prehajajo na nov način niklanja, to je od visokega sijaja na mat niklanje peskane osnovne plošče. Takšno izvedbo v svetu že poznajo in ima iz leta v leto večji delež.

Razliko od sedanjih 18 milijonov do bodočih 25 milijonov mehanizmov bodo večinoma prodali na tuje. Trženje bodo razširili tako v dežele, v katere že zdaj izvažajo (obe Nemčiji, Italija, Španija, Velika Britanija, Avstralija), segli pa bodo tudi na Bližnji in Daljni vzhod.

»Graditi smo začeli decembra, nehali bomo do poletja.

NIKO

Delavci Nika iz Železnikov čestitajo ob krajevnem in občinskem prazniku ter voščijo srečno, zadovoljno, uspešno, mirno 1990. leto.

Medtem kupujemo opremo, katere montaža pride na vrsto v drugi polovici leta, novembra in decembra naj bi stekla poskusna proizvodnja, leta 1991 pa bi začeli z redno proizvodnjo,« je dejala direktorica Tina Nastran. »Zaenkrat gre vse po načrtih, mislim, da ne bo zakasnitve. Z naložbo pričakujemo tudi boljši poslovni rezultat. Lanskih devet mesecev je bilo za nas dokaj ugodnih, ustvarili smo okrog osem odstotkov bruto dobička, zadnji kvartal, ki je sicer po tradiciji vsa leta bolj močan, pa je bil lani predvsem zaradi izrazitega odstopanja tečajne politike od inflacije, slab, posledica je precejšen izpad dobička. Prizadel nas je tudi srbski bojkot. V domači prodaji predstavlja Srbi-

ja približno 20 odstotkov. Bruto meni nas draga decembrska drga zaloga, saj se v enem mesecu prodaje ne da preusmeriti na druge trge. Razen tega se nam pozna tudi slabša finančna disciplina kupcev, zaradi česar smo se morali zadolževati. Bilanca torej predvsem zaradi zadnjih treh mesecev ne bo takšna kot bi glede na dobro delo pričakovali in zaslužili (v dolarjih smo izvozni plan stoodstotno dosegli).«

Za naprej v Niku niso tako črnogledi. Izvoz mehanizmov raste, doma bodo izdelke, doslej namenjene v Srbijo, preusmerili na druge domače in tuje trge, prav tako pa bodo temeljito pretehtali tržnost palčnih sponk, zabijalnih aparatov in elektromagnetov.

Zagate domačega trga rešuje izvoz

Zaobljeno pohištvo za vse bivalne prostore

Glavna naložba delavcev Alplesa iz Železnikov v minulem letu je bila naložba v nove pohištvene programe po meri sodobnega, evropsko naravnane človeka. Prenova je zajela tako programe za domač trg kot za izvoz. Doma je dolgoletni uspešnici, sistemsko pohištvo triglav in dom, zamenjalo sveže in razgibano garniturno pohištvo AL, ki je postopno prihajalo v prodajne salone; najprej kot predsoba, nato kot spalnica, ko bo ponudba zaokrožena, bo tega privlačnega pohištva dovolj za vse bivalne prostore.

Prednost oziroma značilnost programa AL je, da je zasnovan in oblikovan po evropskih merilih, dizajn se uklanja razvajanemu evropskemu okusu, zaradi česar ga bodo v Alplesu lahko prodajali tudi v Evropi. Gre za velik kvaliteten preskok od ostrorobega pohištva k zaobljenim, mehkim (soft) oblikam. To pa seveda zahteva drugačno tehnologijo, s katero so se v tovarni pravočasno opremili.

Ker je bolj razgibano od prejšnjih sistemskih programov, ker ima različne višine, širine, police, izvedba pa je v barvi naravnega jesena in luženega hrasta, pohištvo AL zahteva tudi povsem drugačen pristop k oblikovanju bivanjske notranjosti.

»Druga velika sprememba, ki smo jo uvedli lani, zadeva izvoz,« je povedal direktor Alplesa Stane Čadež. »Za lani smo postavili cilj, da bomo oblikovali nove izvozne programe, dobili zanje nove kupce, se z njimi dogovarjali neposredno, brez posrednikov. Res smo dosegli blizu 50 odstotkov neposrednega izvoza, česar Alples še nikoli prej ni uspel. Razvili smo program, ki smo ga v Ameriki zelo dobro tr-

žili. Gre za pohištvo za elektronsko opremo, to je za glasbene centre, televizorje. Program sestavlja šestnajst različnih enot v različnih izvedbah, kakršnih Jugoslavija še ne pozna.«

Alples je lani s tem pohištvom zamenjal kar polovico prejšnjega izvoznega programa, pri čemer je zlasti pomembna, kot je poudaril direktor Stane Čadež, navezava neposrednih poslovnih niti z Američani, zahtevnejši izdelki, ki so tudi bolj plačani kot preproste police, ter redna plačila za prodano blago.

In kako kaže letos?

»Sem za ukrepe Markovičeve vlade. Skrajni čas je, da se je nekaj premaknilo,« pravi Stane Čadež. »Končno spet lahko začnemo kvalitetno poslovati s kvalitetnimi kazalci, s čvrstimi plani, ki bodo morda odstopali za dva, tri odstotke, ne pa toliko kot zadnje leto, ko za mesec dni naprej nismo vedeli, kaj in kako bo, ko smo tavalji v popolni temi. Spet bo smiselno delati analize izdelkov in kupcev. Sicer pa je za letos naša prva naloga, da držimo obseg proizvodnje. Računati moramo, da bo proizvodnja oziroma prodaja doma še skromnejša kot lani, ko se je v

primerjavi z letom prej razpolovila, in da bo blizu 60 odstotkov zmogljivosti usmeriti v izvoz. Stanje v Jugoslaviji je namreč trenutno še izredno, ekonomska blokada še velja; v Srbiji smo ustvarjali eno tretjino celotne domače prodaje. Najhujše bo prenesti ta presek, saj srbskega trga ni mogoče čez noč nadoknaditi z drugim.«

Kljub političnim problemom in pričakovani manjši kupni moči ljudi, kar bo tudi letos zniževalo Alplesov domači prodajni prostor, se v Alplesu s tega trga ne bodo umaknili. Odvečne zmogljivosti bodo namenili izvozu. »Imamo dovolj naročil, pogodbe za prvo polletje so podpisane, skratka, kar zadeva izvoz, smo optimisti,« pravi direktor Stane Čadež. Trenutno je v tovarni najhujši problem, ker jim manjka delavcev v proizvodnji, da bi lahko izpolnili izvozna naročila.

»V novih ukrepih vidimo le eno veliko hibo; tečaj dinarja bo gotovo držal, medtem ko se bodo ostali cenovni premiki v naslednjih mesecih dogajali. Bojim se, da bo dobičkonosnost v izvozu iz meseca v mesec padala. Zato vidim alternativo morebitnim izsiljenim podražitvam

Direktor Stane Čadež

vhodnih surovin in materialov v uvožu, ki je liberaliziran.«

V Alplesu domačim kupcem obljublja, da jim bodo vsake tri mesece ponudili kakšno, če že ne veliko, pa vsaj drobno novost za popestritev notranje opreme stanovanj. V tem trimesečju je to program tamar, samoska soba iz naravnega smrekovega lesa.

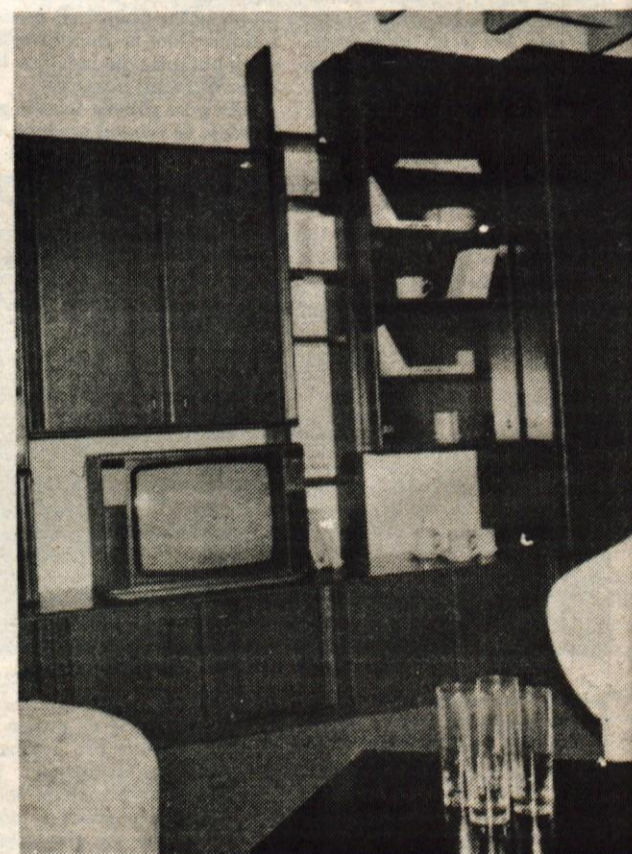
Stane Čadež je še dejal, da se povečuje tudi proizvodnja fonskega pohištva, to je ohišij za televizorje, radijske sprejemnike, gramofone, zvočnike. Največ delajo za Gorenje, ki ima na tem področju zelo smele načrte, nekaj tudi za Iskro Pržan. Na tej proizvodnji tudi v Alplesu gradijo košček svoje prihodnosti, lani so jo prostorsko in tehnološko preuredili. Gre za delo po naročilu, podobno kot pri drugem perspektivnem področju, hotelskem inženiringu, s katerim prav tako nadomeščajo izpad serijske proizvodnje.

alples
industrija
pohištva

Železniki

Ob škofjeloškem občinskem prazniku čestitamo občanom in jim želimo uspešno in srečno leto 1990.

Kolektiv vidi velike razvojne možnosti kot delničar Mercatorja

Že letos obnova loške klavnice

Škofjeloški Mesoizdelki, v katerih je trenutno zaposlenih 440 delavcev, se kot samostojno podjetje delniško vključujejo v poslovni sistem Mercatorja. Več razlogov je, ki so Ločane navedli na ta korak; Mercator je za njih zanimiv zaradi blagovne menjave, Mesoizdelki oskrbujejo velik del Mercatorjeve maloprodaje, večjih razvojnih možnosti z združevanjem dela denarja v skupno vrečo, iz katere se pomnožen vrača tudi v njihove naložbe, tu je tudi večja finančna zanesljivost, ki jo omogoča posebna finančna služba - bivša interna banka, prav tako niso nepomembne zunanjetrgovinske povezave. Seveda je še vrsta neznank, ki bodo urejali medsebojne odnose in se nanašajo zlasti na družbeno lastnino.

Direktor Miro Duič

Kot je povedal direktor Mesoizdelkov Miro Duič, ima njegov kolektiv trenutno največje ambicije na razvojnem področju. Pripravljajo se na temeljito obnovo klavnice v Škofji Loki, s čimer bodo zadostili novim strogim predpisom o higiensko sanitarnih pogojih za živilske obrate. Posodobitev je v bistvu pogoj, da bodo klavnico sploh lahko obdržali. Zanje je življenjsko pomembna, saj je edina večja na Gorenjskem. Z naložbo v klavnico bodo lahko odvečne zmogljivosti oziroma tehnologijo ponudili tudi zunanjim koristnikom. Ne nazadnje je posodobitev pomemben korak k čistejšemu okolju, reki, ki ne bo več rdela, zraku, ki ne bo več zaudarjal.

»Z ureditvijo klavnice bi zadostili tudi izvoznim kriterijem, ki so izjemno strogi. Potrebujemo registracijo za EGS, če hočemo razmišljati o Evropi, toliko bolj, ker za zdaj v Mercator-

Delavci Mesoizdelkov čestitajo za občinski praznik Škofje Loke in želijo vsem srečno in uspešno leto 1990.

ju ni nobenega takšnega objekta,« je dejal direktor Miro Duič. »Trenutno pripravljamo projekte, tako da bi letos že začeli s posodobitvijo klavnice. Naložba je ocenjena na dva milijona zahodnonemških mark, denar bo zagotovljen v okviru Mercatorja.«

Glede na to investicijo se zdi manj pomembno, čeravno gre tudi pri tem za dokaj velike denarje, vlaganje v donosne programe.

Do 1. maja bodo v Mesoizdelkih odprli tri nove prodajalne z diskontnim načinom prodaje, in sicer po eno v Ljubljani, kjer se jim je prva tovrstna izkušnja izjemno dobro obnesla, v Kamniku in Kranju (na Primskovem). Trenutno že opremljajo lokale.

Stalna vlaganja in obnavljanja terja tudi avtopark. Mesoizdelki imajo 40 lastnih vozil, vsaj pet, šest jih je treba zamenjati vsako leto z novimi. Vsako leto tudi kupijo en večji predelovalni mesarski stroj. V preteklem obdobju so obnovili stiško enoto, kjer proizvajajo trajne izdelke (stiška, loška salama, klobase ipd.); med drugim so bistveno skrajšali čas zorenja, zmanjšali kalo, povečali produktivnost za polovico.

»Razvoj načrtujemo tudi na področju marketinga,« pravi direktor Miro Duič. »Ponudili bomo nove izdelke, nove vrste salam z drugačnimi sestavinami, dodatki, vnesli v program več gorenjskih posebnosti in z njim skušali prodreti na zunanji trg.

Vrata na Bližnji vzhod so nam že odprta, odpirajo se v Sovjetsko zvezo... Prek kooperantskih pogodb s tujimi partnerji se bo bomo potrudili ustreči okusu zunanjih kupcev tudi po dizajnu, ne le kakovosti izdelkov.«

Miro Duič napoveduje, da so bo domači trg zaradi manjše kupne moči prebivalcev še naprej ožil. Pot do bogatejših kupcev zato vodi prek državne meje.

V Mesoizdelkih bodo še naprej razvijali čimbolj neposredne kooperantske odnose s kmeti. Že zdaj ima kolektiv pri kmetih privezanih 2900 telet. Finančno breme takega načina vzreje je zanje sicer veliko, vendar se spleča zaradi zanesljivosti dotoka živine v klavnico.

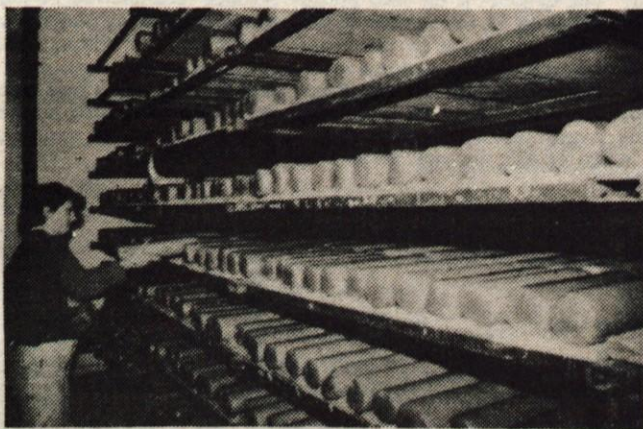
Miro Duič govori tudi o večji kakovosti lastnega dela, o konkurenci na delovnih mestih, ki so bila doslej zaradi nepriljubljenosti mesarskih poklicev pogosto nestrokovno zasedena. Stanje se zboljšuje, mladi se spet bolj ogrevajo za tovrstno delo.

»Naš dolgoročni cilj je seveda ob sedanji hladilnici na Trati dograditi predelovalni objekt, ki ga imamo zdaj v Kranju in zaradi značilnosti same stavbe ne ustreza. Zgraditi ga nameravamo do leta 1995. Z njim bi dejavnost na Trati zaokrožili, dali obliž na bolečo rano sedanje pretirane razdrobljenosti, ko imamo medsebojno odvisne obrate v Škofji Loki, Stični, Kranju in Trziču.«

Sveže mleko, sir, skuta, smetana tudi v lastni prodajalni

Odbor za mleko bedi nad delom mlekarne

Lani je Kmetijska zadruga Škofja Loka sklenila naložbo v svoji mlekarni. Kot je povedala tehnologinja Cecilija Lukančič, so posodobili sirarno, vgradili toplotne črpalke za ogrevanje tehnološke in sanitarne vode ter s tem racionalizirali porabo vode in zmanjšali stroške energije. Posodobitev je financirala zadruga prek lastne hranilno kreditne službe, svoj delež pa so prispevali tudi kmetje kooperantje in delavci zadruge.

ki je v mlekarni odprta ob torkih in petkih od 10. do 13. ure. V njej je mogoče po konkurenčnih proizvajalčevih cenah dobiti sveže mleko, sir edamec, skuto, smetano.

Za nadzor nad delom mlekarne, to je od odkupa mleka do proizvodnje, od minulega novembra skrbi odbor za mleko, ki ga je izvolil zadrugi svet Kmetijske zadruge Škofja Loka, v njem pa so poleg predstavnikov kmetov tudi zadrugi strokovni delavci. Odbor je bil izvoljen predvsem z namenom boljše informiranosti kmetov o delu in poslovanju mlekarne. Kmetje so s tem dobili tudi izvrstno priložnost, da povedo svoje "mlečne" probleme in jih skupaj z zadrugo razrešujejo v obojestransko zadovoljstvo.

»Boljša tehnologija omogoča tudi boljše izdelke in s tem njihovo večjo tržno uspešnost. Pozimi odkupimo od 11 do 13 tisoč litrov mleka na dan; od tega pošljemo kupcem 1500 do 1500 litrov konzumnega mleka, medtem ko večji del mleka predelamo v sir edamec, ki ima pri nas dolgoletno tradicijo in po katerem smo znani daleč naokrog, v skuto, nekaj je smetane, morebitne viške mleka pa oddajamo Ljubljanskim mlekararnam,« je dejala Cecilija Lukančič.

Glavni kupci izdelkov škofjeloške mlekarne so Ljubljan-

ske mlekarne, ABC Loka, MIP, Kranjska mlekarina, vse več pa je slišati tudi o lastni trgovinici,

Kolektiv loške Kmetijske zadruge čestita delovnim ljudem, poslovnim prijateljem, odjemalcem, potrošnikom in zadrugi kot kooperantom za občinski praznik in jim želi uspešno leto 1990.

etiketa

Delovni kolektiv čestita vsem občanom za občinski praznik Škofje Loke in jim želi velike delovnih uspehov v letu 1990

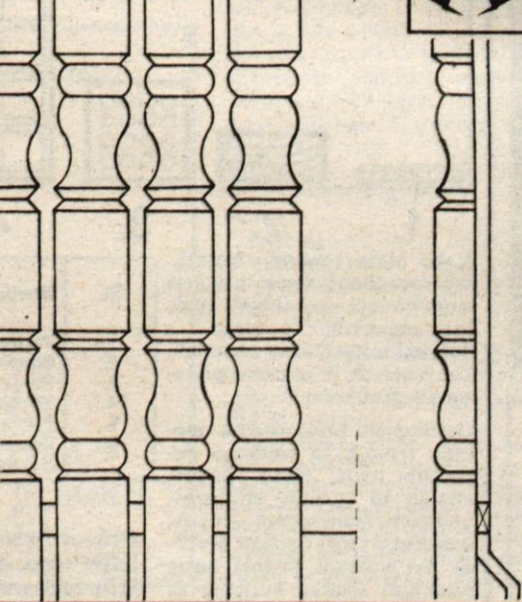
proizvodni program: etipre, tiskane tekstilne etikete, etitape, samolepljne etikete, kartonske etikete, emblemi, papirne etikete

GRADIS ŠKOFJA LOKA
TOZD LESNO INDUSTRIJSKI OBRAT ŠKOFJA LOKA, n. sol. o.

POSEBNA UGODNOST ZA
VSE NAŠE PROIZVODE
ŠIROKE UPORABE:

ladijski pod, masivne lesne obloge, vodoravne in navpične ograjne deske, okrasni elementi iz masivnega lesa, in panoramske stene s polkni dajemo januarja 1990 do 30 % popusta za gotovinsko plačilo, se priporočamo ter občanom in poslovnim prijateljem čestitamo za občinski praznik ŠKOFJE LOKE

Konkurenca sili v drugačno poslovno obnašanje

Vse je podrejeno prodaji, kupcu

»Iz težav skušamo potegniti nekaj naukov, jih razumeti kot dodatno spodbudo, da se lahko zanesemo le nase, da je vse odvisno od nas,« je na kratko komentiral poslovne razmere v Embalažno grafičnem podjetju direktor mag. Jure Žakelj. Za leto 1989 je značilno, da jim je kljub nadpovprečni akumulaciji, plačam, ugodnim pogojem za razvoj (kapital, prostor, tradicija) tržni delež izjemno padel; izraženo v količini predelanega materiala kar za dobro desetino. Vzrokov za to je več, mag. Jure Žakelj pa jih v nasprotju s pričakovanji pravi nič ne prikriva.

Kot enega osnovnih navaja predimenzioniranost branže, ki se izraža v izjemno razviti konkurenci, posledica tekmovanja za kupce pa je občuten padec cene papirnate embalaže. Naslednji vzrok oziroma posledica, ki tudi izhaja iz zaostrovanja konkurence, je poslabšanje dolžniško-upniških odnosov, pri čemer so seveda ponudniki storitev, v tem primeru EGP, tisti, ki potegnejo krajši konec. Potrošniki embalaže se lahko

obrnejo k potencialnemu novemu dobavitelju, ki bo v podobnem konkurenčnem primežu pripravljen pod slabšimi pogoji izdelati embalažo in konkurenta spodriniti.

Kako povečati tržno moč?

Direktor EGP mag. Jure Žakelj pa, kot rečeno, ne išče samo izgovorov oziroma vzrokov

šibke tržne moči zunaj podjetja, v trgu, konkurenci, ampak razmišlja predvsem o tem, kako povečati tržno in s tem finančno moč podjetja. Pri tem je zelo samokritičen. »Preočasi se prilagajamo povpraševanju na trgu, potrebam kupcev,« pravi. »Investicije v opremo iz preteklih let nam ne dajejo pričakovanih učinkov, kar dokazuje tudi to, da smo pri njihovem načrtovanju podcenjevali tržni in predvsem kadrovske vidike inve-

stiranja. To se zdaj odraža v prepočasnem spreminjanju in prilagajanju proizvodnega programa, v prepočasnem razvoju kakovosti in njene stabilnosti, zlasti pa v odsotnosti načrtnega osvajanja novih izdelkov in tržišč. Načrtovana marketinška preobrazba podjetja nam ne uspeva. Veliko preočasi se uresničuje tudi naša usmeritev v embalažni inženjering.«

Na vse te pojavne oblike kriznih razmer v EGP ne želijo reagirati s pričakovanjem drugačnih vplivov od zunaj, ampak z lastnimi odgovori na vsebinske razloge za tak položaj. In se spet vse skoncentrirajo na njihovo tržno (ne)moč, ki je tolikšna, kolikor so se sposobni na dolgi rok prilagajati, biti boljši od konkurentov.

Trenutno se trudijo normalizirati dolžniško-upniška razmerja ter se uveljaviti z agresivno politiko trženja. Pri tem ugotavljajo, da jim sedanji program in trg ne omogočata razvoja.

Zato želijo s spremembami narediti program bolj konkurenčen in privlačen. V ta namen so montirali nov štiribarvni offset tiskarski stroj, ki je bistven za kakovost in zanesljivost proizvodnje, po drugi strani pa omogoča razširitev asortimana na področju papirne predelave. V podjetje s sodelovanjem Biroja za industrijski inženjering uvajajo integralni sistem kontrole kakovosti. Letos nameravajo začeti tudi z računalniškimi projekti organizacije marketinga in ga opreti na nove, strokovne ljudi, bistveno večjo asistenco razvoja in marketinško preobrazbo celotnega poslovnega sistema. V

EMBALAŽNO
GRAFIČNO Škofja Loka
PODJETJE

Vsem občanom in poslovnim prijateljem čestitamo za občinski praznik Škofje Loke in jim želimo srečno in uspešno novo leto 1990.

prakso želijo podreti z miselnostjo, da je vse podrejeno prodaji.

Podjetniška preobrazba

»Zelo pomembna pa je tudi naša podjetniška preobrazba,« pravi mag. Jure Žakelj, »ki ima prav tako za končni cilj tržno uspešnost. Na osnovi definirane lastnine moramo organizirati učinkovito upravljanje. Ne glede na dogajanja okrog družbene lastnine in lastninskih odnosov štartamo kot družbeno podjetje s predpostavko, da je naš kapital last kolektiva in da je kapital faktor, ki upravljanje odločilno determinira, da se mora njegova vrednost povečevati.

S kapitalom moramo svojemu osnovnemu procesu, ki je v produkciji kartonske embalaže, zagotoviti normalno donosnost tudi z ustanavljanjem novih podjetij in sklepanjem novih poslovnih povezav. Investirati bo treba v kupce, postati solastnik, imeti vpliv na njih.«

Direktor EGP priznava, da je takšna podjetniška preobrazba vsebinsko zelo zahtevna, ker gre za procese, ki so kvali-

tativno povsem drugačni od teh, s katerimi so se doslej ukvarjali.

V čem je priložnost zdaj?

Prvi mož Embalažno grafičnega podjetja samokritično ugotavlja, da se v poslovanju ni (so) dovolj oziral(i) na ljudi in njihove sposobnosti. Vodenje je bilo usmerjeno k stvarjenju, ne k ljudem. Zaradi tega je bil podcenjen tudi problem motivacije zaposlenih, kar se je ne nazadnje odrazilo v njihovi nezainteresiranosti za dodatni strokovni izobraževanje, za pomladitev in okrepitev s svežimi strokovnjaki in idejami. V spremembi tega koncepta mag. Jure Žakelj vidi možnost, da zahtevni fronti povpraševanja postavi nasproti dovolj močno ponudbo.

»Druga stvar je vezana na problem preživele proizvodne orientacije. Ta se kaže tudi skozi razumevanje našega tržnega poslanstva, ki je premalo povezano s kupci, njihovimi potrebami in razvojem. Pomeni, da je podjetju potrebno sinhronizirati delovanje za skupen cilj prodajo.«

Šeširjevi klobuki ne pokrijejo vsakršne glave

Letošnja proizvodnja že prodana

Kolektiv škofjeloškega Šeširja se tudi ob izteku minulega poslovnega leta lahko z zadovoljstvom ozre nazaj. Sklenil ga je brez marke ali dinarja dolga, brez zaloga klobukov v skladišču, pa s polnimi skladišči surovin za letošnjo proizvodnjo, ki je že v celoti prodana.

Direktor Miro Pintarič ima grobo bilanco poslovanja že na mizi. V oči zbode zlasti podatek, da je imelo podjetje lani kar 71 odstotkov izvoza na konvertibilne trge, kar je največji delež od leta 1965; od tega je le pet odstotkov tako imenovanega lon posla (dodelave), glavnina je klasični izvoz. In kar je pri tem še zlasti razveseljivo: škofjeloškim klobučarjem se ni treba bati, ali se bodo nekemu kupcu zaradi previsoko postavljene cene zamerili ali ne, saj jih za njim že čaka drug.

Finalni izdelki in višji cenovni razred - to sta bistvena dosežka škofjeloškega Šeširja v minulemu letu, ko je največ izvažal v ZDA, ZRN, Italijo in Avstrijo.

Tudi v novo poslovno leto kolektiv stopa z zdravimi osnovami za delo. V uvodu smo omenili polna skladišča surovin za letošnjo proizvodnjo, ki je že vnaprej prodana, tako da celo odbijajo naročila. Človek bi rekel, da nimajo več kaj delati. Še veliko, odgovarja direktor, veliko bo še treba narediti za kvalitetnejši servis: kvaliteto dela, dobavne roke, transport.

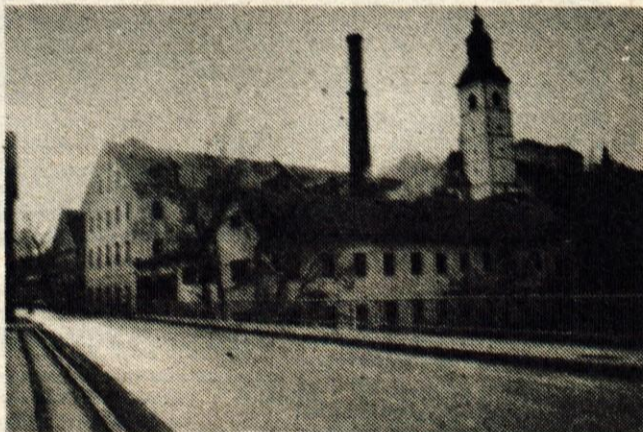
Izvoz sicer vse bolj izpodriva Šeširjevo prodajo na domačem trgu, ki pa se je vsemu navkljub ne nameravajo docela odreči. Manjša kupna moč na Hrvaškem, bojkot v Srbiji, ki je bila pomembno domače tržišče - na oboje pa v Šeširju vendarle lahko gledajo z manj prizadetosti kot v drugih podjetjih. Izvoz, ki so ga gradili dolga leta, res ni prišel čez noč, marsičemu so se delavci v preteklosti morali odreči na račun konku-

renčnosti, vendar se ob sedanjih zapletih doma znova potrjuje kot edina prava smer.

In še beseda, dve, o plačah zaposlenih v Šeširju, ki so bile vseskozi zaradi izvoza, trmaste vztrajanja pri investiranju in poslovanju z lastnim denarjem, bolj na repu v slovenski branži in škofjeloški občini kot ne. Še v lanskih prvih devetih mesecih, denimo, je bil Šešir po dobičku na 13. mestu med 80 tekstilci, po plačah pa na skromnem 60. mestu. Napako so začeli popravljati v kasnejših mesecih leta. Tako so v obdobju avgust-oktober s povprečno plačo 16.483 dinarjev že presegli

republiško povprečje 14.796 dinarjev. Celoletni zaslužek (brez decembra) pa je v Šeširju znašal povprečno 416 mark. Ob tem je dobro vedeti, da je izobrazbena struktura zaposlenih nizka, da praktično samo trije delavci "kvarijo" povprečje, a bistveno ne morejo vplivati nanj.

V Šeširju bi glede na dobre izvozne rezultate radi še naprej hitreje povečevali plače, se tudi z njimi, ne le z delom, končno približali Evropi, zato jih je zamrznitev še toliko bolj razočarala. Kako naj bodo potemtakem motivirani za nadpovprečni dobiček?!

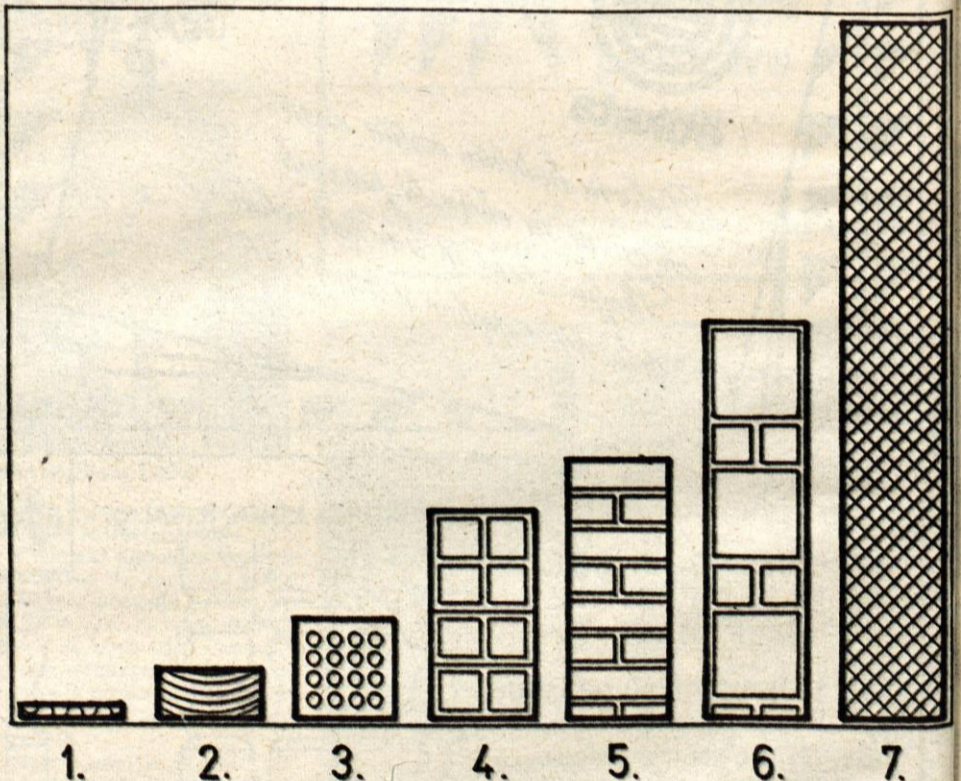
Šešir

Čestitamo za občinski praznik Škofje Loke in želimo v novem letu veliko delovnih uspehov.

S tervolom polovični prihranek kurjave

TERMO

Industrija termičnih izolacij Škofja Loka p. o.

Kako nizko toplotno izolacijsko sposobnost imajo nekateri najpogosteje uporabljeni gradbeni materiali v primerjavi z dobrimi izolacijskimi materiali, kot je tervol, je nazorno prikazano v grafikonu.

Graditeljem priporočamo uporabo tervola za izolacijo podnih teras, fasad, podov, kletnih in etažnih prostorov, podstreh, mansardnih stropov, konstrukcij nad oprtimi prehodi. Pri uporabi tervola boste zmanjšali stroške kurjenja za več kot polovico.

Delavci Industrije termičnih izolacij Termo Škofja Loka želijo vsem srečno in uspešno novo leto 1990. Škofjeloškim občanom čestitajo za praznik.

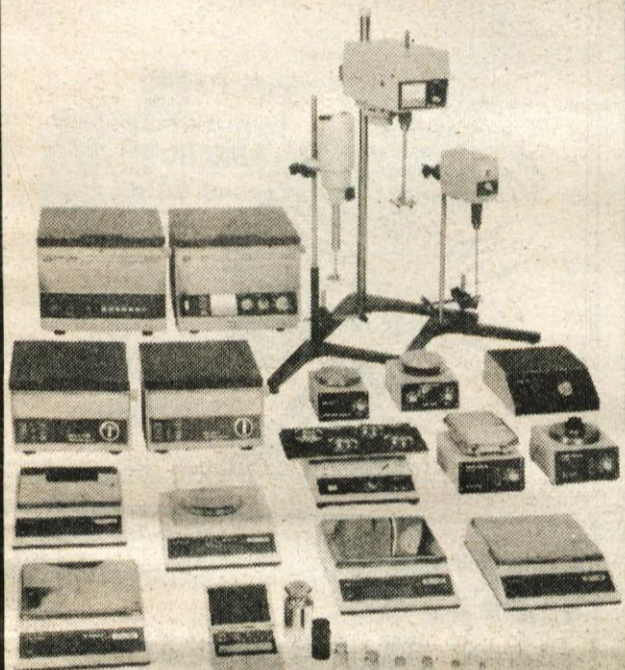
Tovarna prešitih odev, p. o. Škofja Loka
64220 Škofja Loka, Kidričeva 80
telefon 064/632-251
tekoči račun pri SDK Škofja Loka 51510-601-10841

VSEM OBČANOM ČESTITAMO ZA
OBČINSKI PRAZNIK ŠKOFJE LOKE
VABIMO VAS V NAŠO PRODAJALNO,
KI JE ODPRTA V PONEDELJEK,
SREDO IN PETEK OD 9. DO 15. URE,
TOREK IN ČETRTEK OD 14. DO 19.
URE

**KVALITETA
IN
IDEJA IMATA
SAMO ENO IME:
Termopol**
predelava plastičnih mas 64 225 sovođenj

OBČANOM IN POSLOVNIM PRIJATELJEM ČESTITAMO ZA
OBČINSKI PRAZNIK ŠKOFJE LOKE IN ŽELIMO USPEŠNO 1990

tehnica
ŽELEZNIKI

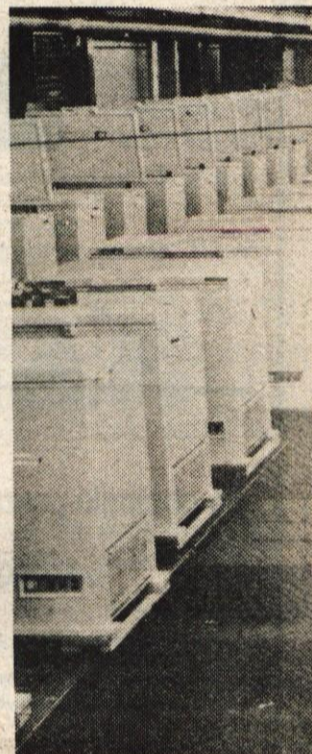
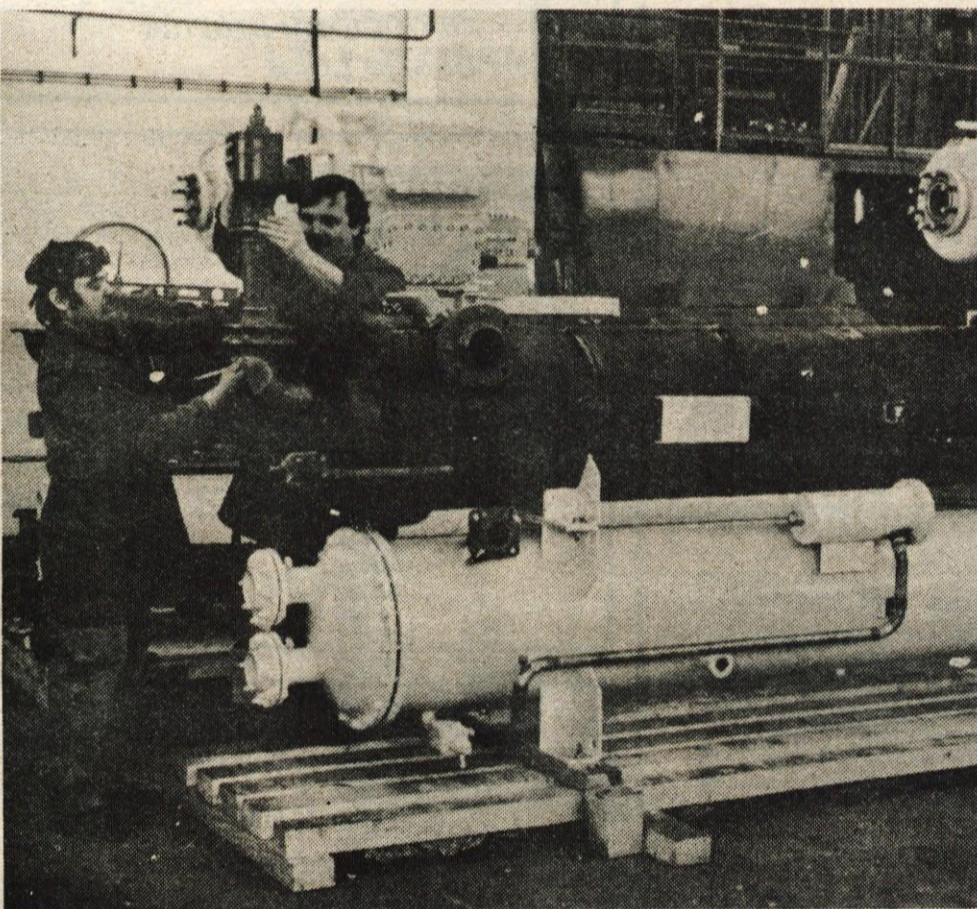

Za občinski praznik
ŠKOFJE LOKE
iskreno čestitamo!

Od zamrzovalnikov k profesionalnemu hladilstvu

LTH oblikuje svoj novi obraz

LTH se je med prvimi v škofjeloški občini organizirala po novem; že sredi minulega leta je postala družbeno podjetje, od katerega sta se osamosvojila programsko več ali manj samostojna Livarna in Orodjarna. Žal pa samo organizacijske spremembe 1200-članskega kolektiva na Trati niso mogle rešiti težav, na katere so delavci jeseni opozorili z odločno zahtevno po vzpostavitvi nove vodilne ekipe in jasnega razvojnega koncepta. Decembra je podjetje dobilo direktorico mag. Tatjano Nastran (prej v.d.), kmalu zatem pa je rešilo tudi druge najbolj pereče kadrovske lise v vodstvu. Od takrat do danes ni preteklo veliko vode, vendar pa se je v LTH že marsikaj spremenilo na boljše. Predvsem je med delavci zavel val prepotrebne novega optimizma.

neproduktivnih nižje strokovnih del, premalo pa produktivnih, katerih delo bi vodilo k izdelkom z več vgrajenega znanja.

»V preteklih letih, ko je bila konjunktura visoka in nam je manjkalo delavcev, smo si z zaposlovanjem nekvalificiranih, celo nepismenih, ljudi iz drugih republik naredili medvedjo uslugo,« meni direktorica Tatjana Nastran. »Takrat smo tudi veliko dela oddali zunanjim kooperantom. Zdaj želimo vsaj nekaj tega spet vrniti v tovarno, ker naši ljudje nimajo dovolj dela niti nimajo možnosti, da bi se zaposlili kje drugje. Morali bomo najti kompromis med interesi podjetja in delavcev. V proizvodnji je najmanj 50 ljudi preveč, rezerve so še tudi v režiji. Ogrevamo se bolj za to, če bo mogoče, da delavce z dodatnim strokovnim izobraževanjem, prekvalifikacijami in dokvalifikacijami usposobimo in zaposlimo z drugimi deli, drugimi programi, namesto da bi jih odpustili.«

Direktorica pozdravlja gospodarske ukrepe Markovičeve vlade, boji pa se, da je tečaj prenzko zamrznjen, kar bi utegnilo vplivati tudi na izvozno motivacijo LTH.

Proizvodni program LTH je trenutno pod drobnogledom, da bi ugotovili, kateri izdelki imajo prihodnost, katere pa bo treba odpisati in zanje iskati nadomestila drugje. Do sprememb bo vsekakor prišlo. Najbolj problematično je področje zamrzovalnikov; že vse minulo leto je bilo očitno, da je jugoslovanski trg za te vrste izdelkov široke potrošnje preozek oziroma da je kupna moč ljudi preveč oslabila. O usodi zamrzovalnikov bodo v LTH še razmislili, gotovo pa bo treba čimprej najti zanje ustrezno nadomestilo.

Najbolj verjetno je, da bodo iskali nadomestilo v profesionalnem hladilstvu, ki je komercialno zanimiv izvozni program. Lani so glede na leto prej kar za 30 odstotkov povečali izvoz. V strukturi celotnega prihodka lanskega izvoza predstavlja 31 odstotkov.

»Še naprej bomo iskali vse poti za povečanje izvoza,« je dejala direktorica LTH Tatjana Nastran. »Domači trg se zožuje zaradi revščine in politike. Kar štirinajst odstotkov našega zaslužka je samo zaradi blokade

Srbije postavljenih na kocko, pod vprašajem pa so tudi posli za Sovjetsko zvezo, Saudovo Arabijo in nekatere druge dežele, ki jih dobivamo prek velikih zunanjetrgovinskih hiš na območju Srbije.«

Srbija je v LTH boleče posegla tudi zaradi surovin. Okroglo 20 odstotkov vseh potrebnih materialov za proizvodnjo namreč loški kolektiv dobiva (je dobival) iz Srbije. V delih proizvodnje, kjer manjka materialov, so delavci prisiljeni ostati doma za 60-odstotno plačo. Podobno kot pri prodaji se bo zato moral LTH tudi pri oskrbi nasloniti na zanesljivejši zunanji trg.

»Naša programska usmeritev so izdelki z več znanja, manjših serij, individualni izdelki, kar pa seveda terjaja okrepitev razvoja in tržnih funkcij. Razvojni center je motor podjetja, a je kadrovske še prešibek. Upamo, da bomo z novim vodjo razvojnega centra, ki smo ga dobili iz Inštituta Zoran Rant, ponovno vzpostavili tudi tesnejše sodelovanje s temi raziskovalci, našimi nekdanjimi sodelavci.«

V LTH se zavedajo, da brez dotoka visoko strokovnih ljudi, zlasti razvojnikov, sanacija podjetja ne bo mogoča. Obenem bodo morali stalno izobraževati tudi že zaposlene delavce. Še zlasti je zaskrbljujoč visok delež nekvalificiranih delavcev. V podjetju imajo preveč

LTH

Delavci Loških tovarn hladilnikov ob občinskem prazniku čestitajo prebivalcem škofjeloške občine in jim želijo velike delovne uspehe in sreče v letu 1990.

zoliks
PODJETJE LAHKE OBUITVE
p. o. Strojarska 12, Žiri
Tel.: 064-69-332

VSEM OBČANOM IN POSLOVNIM
PRIJATELJEM ČESTITAMO ZA
OBČINSKI PRAZNIK ŠKOFJA
LOKE IN VOŠČIMO USPEŠNO
NOVO LETO 1990

Tovarna elementov in sistemov avtomatizacije strege

VIBRO

64226 ŽIRI
Novovaška 147
Telefon: 064/69-233
(+38)64-69-233
Telefax: 064/69-679
(+38)64-69-679
Telegram: VIBRO ŽIRI

OBČANOM IN POSLOVNIM
PARTNERJEM ČESTITAMO ZA
OBČINSKI PRAZNIK ŠKOFJE LOKE
IN ŽELIMO USPEŠNO 1990

**DO
SLIKOPLESKARSTVO**

Škofja Loka
Tavčarjeva 21

**Izvaja vsa slikopleskarska,
tlakarska, fasaderska in
keramična dela**

Prodajamo ves potreben material

*Občanom čestita za
občinski praznik Škofje Loke
in jim želi veliko delovnih
uspehov*

- SREDNJA DRUŽBOSLOVNA
JEZIKOVNA ŠOLA
- SREDNJA LESARSKA ŠOLA
- SREDNJA KOVINARSKA IN
CESTNO-PROMETNA ŠOLA
- DELAVŠKA UNIVERZA ŠKOFJA
LOKA
- DOM UČENCEV FRANJO
KLOČNIK

Učenci in delavci čestitajo ob škofjeloškem občinskem prazniku

Proizvodno,
trgovsko in gostinsko
podjetje

LOKA

ŠKOFJA LOKA

vsem našim
kupcem
želimo
srečno
novo leto
in
iskrene
čestitke
ob občinskem
prazniku

OPREMA
STANOVANJ
IN JAVNIH
OBJEKTOV

Železniki, Na Plavžu 77

**Za občinski praznik občine Škofja Loka
iskreno čestitamo!**

Obrtnik
ŠKOFJA LOKA

Obrtnik

Škofja Loka

64220 ŠKOFJA LOKA, BLAŽEVA UL. 3
BRZOJAV: OBRJNIK ŠKOFJA LOKA

*Delovnim ljudem in
poslovnim prijateljem
čestita kolektiv podjetja
za občinski praznik
Škofje Loke*

KROJ

modna
konfekcija
Škofja Loka

OBČANOM
IN DELOVNIM
ORGANIZACIJAM
OBČINE ŠKOFJA LOKA
OB OBČINSKEM
PRAZNIKU
ISKRENO ČESTITAMO

**Za praznik občine
Škofja Loka**

**ISKRENE
ČESTITKE**

KRANJ
TRGOVINA IN GOSTINSTVO

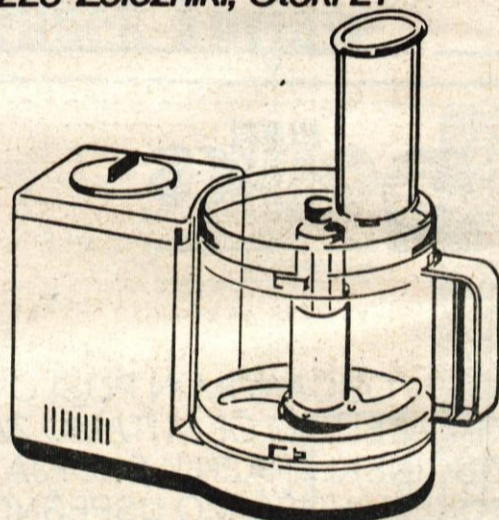
Center slepih in slabovidnih
dr. Antona Kržišnika
Stara Loka 31, Škofja Loka

- usposablja, priučuje slepe in slabovidne osebe
- zaposluje slepe in slabovidne v kovinski, mizarski, metlarski in ščetarski delavnici
- daje celotno oskrbo in varstvo slepim, slabovidnim in drugim osebam

Poslovnim prijateljem, delovnim kolektivom in občanom čestita za občinski praznik Škofje Loke

Iskra

**Iskra Elektromotorji,
Industrija elektromotorjev
in gospodinjskih aparatov,
64228 Železniki, Otoki 21**

**Za občinski praznik čestitamo
vsem delovnim ljudem in
poslovnim partnerjem.**

ALPETOUR

Alpetour
REMONT Kranj
Mirka Vadnova 8

PREVENTIVNI PREGLEDI
Preventivne preglede motornih vozil
lahko opravite pri nas:
za vozila nad 3500 kg na
Primskovem (komunalna cona)
za osebna vozila na Laborah,
Ljubljanska cesta 22, kjer opravljamo
tudi redne tehnične preglede.

*Cenjenim strankam želimo srečno vožnjo v letu
1990, občanom občine Škofje Loke pa čestitamo
za občinski praznik!*

Se priporočamo!

**GORENJSKA
PREDILNICA
ŠKOFJA LOKA**

Občanom čestitamo za občinski praznik Škofje Loke in želimo v novem letu veliko delovnih uspehov

**OBRTNO
ZDRUŽENJE
ŠKOFJA LOKA,
Spodnji trg 2**

*Občanom in poslovnim prijateljem
čestitamo za praznik
občine Škofje Loka.*

Mercator

SOZD Mercator
n. sub. o.

DE KMETIJSTVO
DE MIZARSTVO
DE MARKET
DE ŽAGA
DE ŽELEZNINA

kmetijsko
gozdarska
zadruga
MERCATOR — SORA
p. o.
64226 Žiri

*Delovnim ljudem, poslovnim
prijateljem, odjemalcem,
potrošnikom in kooperantom
čestitamo za občinski praznik
Škofje Loke ter se priporočamo
za nadaljnje sodelovanje*

Kemična čistilnica
in pralnica

Bistca

Škofja Loka,
p. o. Spodnji trg 27
tel.: (064) 620-336

*Občanom in poslovnim
partnerjem čestitamo za
občinski praznik Škofje Loke*

DEJAVNOST:

- kemično čiščenje vseh vrst oblačil,
usnja, velurja, tepihov, talnih oblog
- pranje in likanje perila

POSLOVALNICE:

- Škofja Loka:
Mestni trg 1, tel.: 621-746
Spodnji trg 12, tel.: 620-317
— Stražišče tel.: 25-269
- Kranj
Staneta Žagarja 2, tel.: 21-508
Huje 33, tel.: 28-876
- Medvode:
Medvode 47, tel.: (061) 611-034
- Ljubljana:
Titova 93, tel.: (061) 315-056
M. Pijade 8, tel.: (061) 317-100
Linhartov podhod, tel.: (061) 310-922
Rimska c. 11 tel.: (061) 28-128

nama

**ČESTITAMO OBČANOM IN
KUPCEM TER POSLOVNIM
PARTNERJEM OB OBČINSKEM
PRAZNIKU**

**VELEBLAGOVNICA
nama ŠKOFJA LOKA
SE PRIPOROČA ZA NAKUP**

64226 ŽIRI, Industrijska cesta 2, p. p. 7
Telefon: (064)69-300
Telex: 34505 YU KLADI
Telefax: 3864 69 664 KLADIVAR ŽIRI YU

KLADIVAR

TOVARNA ZA FLUIDNO TEHNIKO

S širokim proizvodnim programom na področju hidravličnih komponent in sistemov, pnevmatskih komponent, sistemov centralnega mazanja, elektromagnetov ter učnih pripomočkov za hidravliko

**ČESTITA VSEM OBČANOM IN POSLOVNIM
PARTNERJEM ZA OBČINSKI PRAZNIK
ŠKOFJE LOKE**

**SGP TEHNIK ŠKOFJA LOKA
STARA CESTA 2**

- IZVAJAMO VSE VRSTE GRADENJ
 - IZVAJAMO VODOINŠTALATERSKA,
KLEPARSKA IN STAVBNO KLJUČAVNIČARSKA
DELA
 - NUDIMO STROJNE USLUGE V GRADBENIŠTVU
 - PRODAJAMO BETONSKE POLIZDELKE
- SMO KVALITETNI IN DELAMO V
ROKIH, PREPRIČAJTE SE.**

*OBČANOM ČESTITAMO ZA
OBČINSKI PRAZNIK ŠKOFJE LOKE*

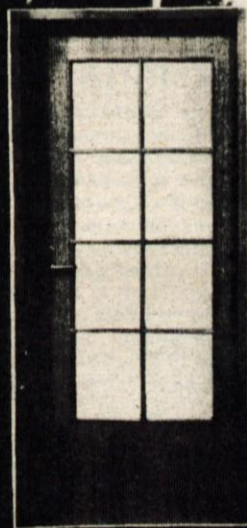
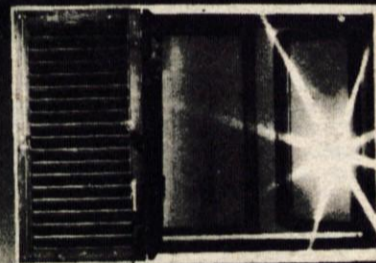
Kobara

METKA, ŠKOFJA LOKA
ZALA, GORENJA VAS,
SLON, ŽIRI
NOVOST, ŽIRI
ŽIROVKA, ŽIRI

Za občinski praznik vam iskreno
čestitamo in vabimo, da obiščete
naše prodajalne

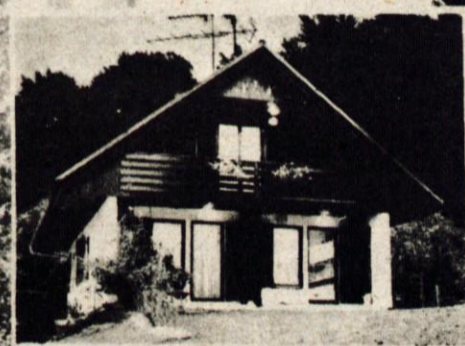
**MI DAJEMO ZELENEMU BOGASTVU
NOVE OBLIKE IN NOVA ŽIVLJENJA**

DAJEMO SVETLOBO OKEN

DAJEMO MOČ VRAT

TO JE JELOVICA

DAJEMO TOPLINO SODOBNIH HIŠ

JELOVICA

ŠKOFJA LOKA, Kidričeva 58, tel. (064)631-241

**OBČANOM IN POSLOVNIM PARTNERJEM ČESTITAMO ZA
PRAZNIK OBČINE ŠKOFJA LOKA**

Po stezah partizanske Jelovice 1990

Zmagi v Domžale in Radovljico

Dražgoše, 7. januarja - Tudi letos je bilo v počastitev dražgoškega praznovanja organiziranih več pohodov in športnih tekmovanj, vendar je bila udeležba v primerjavi s preteklimi leti skromnejša. Kljub temu smo v nedeljo v sončnih in koprnih Dražgošah preživel prijeten dan. V dveh tekmovalnih disciplinah pa so bili najboljši Domžalčani in Radovljčani.

Patrulje so morale v polni bojni opremi preteči 10 kilometrov.

Tradicionalni pohodi v Dražgoše iz Selške doline, kranjske in radovljiške občine niso bili tako množični kot pretekla leta, vendar vsem tistim, ki so se v nedeljo napotili v Dražgoše, ne more biti žal. Sprejela jih je sicer mrzla, vendar s soncem obsijana vas, nasploh pa je bilo nedeljsko druženje z naravo prijetno. Tudi v tem, ne le s stališča ohranjanja tradicij NOB in negovanja spomina na Dražgoše leta 1942, je vrednost vsakoletnih Dražgoš. Pohodi so namreč tako raznovrstni, da so primerni za vsakogar. Za tiste, manj vzdržljive, ki pa še vedno zmorejo uro, dve prijetne hoje, in za one najupornejše, ki jim osem, deset ur hoje ni preveč. Tudi letos sta bila dva težja pohoda. Prvi je bil s Prtočca, po poti Prešernove brigade, drugi, že tradicionalni, pa po poti Cankarjevega bataljona od Pasje

Rezultati športnih tekmovanj

Tekmovanje ekip ZRVS in ZSMS: 1. Domžale 509 točk, 2. Kamnik 498 točk, 3. Maribor 487 točk, 4. Škofja Loka I 477 točk, 5. Škofja Loka II 467 točk, 6. Titovo Velenje 465, 7. Radovljica 450 točk itd. Tekmovalo je 12 ekip. Od Gorenjcev so bili še Jeseničani 11., razen teka pa so morale ekipe reševati naloge iz taktike, teorije, streljanja in topografije. **Prvenstvo patrolj TO, JLA in ONZ - teritorialna obramba:** 1. Radovljica 28,40, 2. Jesenice 29,40, 3. Trzič 30,28, 4. Maribor 30,50, 5. Novo Mesto 31,42; **organi za notranje zadeve:** 1. Ljubljana okolica 29,48, 2. Zaščitna enota milice I 29,57, 3. Ljubljana mesto 36,15, 4. Kranj 36,20, 5. Zaščitna enota milice II 36,35; **patrulje JLA:** 1. Kranj 32,39, 2. Ljubljana 42,22, 3. Vrhnika 50,57, 4. Ajdovščina 51,54, 5. Maribor 54,23; **generalna uvrstitev:** 1. TO Radovljica 28,40, 2. TO Jesenice 29,40, 3. UNZ Ljubljana okolica 29,48, 4. Zaščitna enota milice I 29,57, 5. TO Trzič 30,28 itd. Samo v streljanju je bila najboljša patrolja UNZ Ljubljana okolica, ki je dosegla 149 krogov.

Patrulja teritorialne obrambe iz Radovljice, absolutni zmagovalec tekmovanja patrolj teritorialne obrambe, milice in JLA.

ravni do Dražgoš. Letošnji pohod je bil že enajsti. Brez problemov ga je prehodilo 235 planincev, kar je druga najboljša udeležba doslej. Rekordna je bila lani, ko je bilo v pohodniški koloni 317 pohodnikov. Večina pohodnikov se je opoldne zbrala pri spomeniku v Dražgošah, kjer so se poklonili spominu umrlih Dražgošanov, borcev Cankarjevega bataljona in še posebej Iveta Šubica, cankarjevca, udeleženca boja v Dražgošah in soustvarjalca spomenika, ki je umrl pretekli teden. V kulturnem programu so sodelovali godbeniki iz Železnikov, partizan in dramski igralec Aleksander Valič ter kvartet Spev, slavnostni govornik pa je bil domačin, udeleženec dražgoške bitke in predsednik organizacijskega odbora dražgoških prireditev Janez Lušina - Mali. Na slovesnosti so tudi podelili pokale in kolajne najboljšim na 16. tekmovanju ekip ZSMS in ZRVS od Kroke do Dražgoš ter na 19. odprtem prvenstvu enot teritorialne obrambe Slovenije, JLA in organov za notranje zadeve v 10 kilometrskem patroljnem teku. Med ekipami ZRVS in ZSMS so bili najboljši Domžalčani, na tekmovanju patrolj pa v generalni razvrstitvi patrolja teritorialne obrambe iz Radovljice.

J. Košnjek, slike G. Šinik

V Kranjski gori dva slaloma za svetovni pokal

Sobota Nilssonova, nedelja Bittnerjeva

Kranjska gora, 7. januarja - Na Šveda Jonasa Nilssona, ki mu je doslej uspelo zmagati le na svetovnem prvenstvu v slalomu v Bormiu leta 1985, marsikdo ni računal, pa je v soboto v Kranjski gori preseñtel in zmagal, čeprav napovedi niso govorile njemu v prid kot favorit. Na nedeljskem slalomu, ki je štel tudi za Pokal Vitranca, pa je zmagal favorit Armin Bittner iz Zvezne republike Nemčije, ki vozi na smučeh Elan. Naš najboljši je bil obakrat Grega Benedik: v soboto je bil 10., v nedeljo pa 13.

V odsotnosti Tombe, ki še vedno celi precej hudo poškodbo, ob še vedno ne povsem zdravem Marcu Girardelliju, kar se je pokazalo tudi na obeh slalomih v Kranjski gori, saj se na prvem v drugi vožnji ni pojavil na startu, v nedeljo pa je prav tako moral v drugi vožnji kmalu odnehati, bi lahko s kranjskogorskih slalomov največ potegnili oba Elanova smučarja, Zahodni Nemeč Armin Bittner in Norvežan Ole Christian Furuseth. Vendar sta oba dosegla manj, kot bi lahko. Furuseth, ki je bil v soboto šesti, v nedeljo pa sedmi, je sicer prehitel Zurbrigga na vrhu skupnega seštevka točk svetovnega pokala, vendar bi lahko v primeru boljših dosežkov Švicarju še bolj ušel, Bittner ga je v soboto

Norvežan Ole Christian Furuseth, vodilni v točkovanju za svetovni pokal.

po vodstvu po prvi vožnji v drugi polomil in ostal brez uvrstitve, v nedeljo pa je zadel v polno in zmagal. Prijetno je presenetil Švicar Paul Accola, prav neverjetno pa so se za zmago pogadeli.

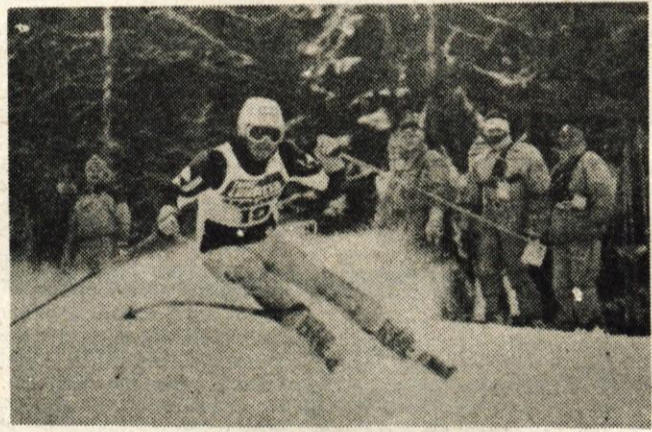
Armin Bittner, zmagovalec nedelje.

Najboljši na sobotnem slalomu. Od leve proti desni: Avstrijec Gstrein in Strolz, zmagovalec Jonas Nilsson, Avstrijec Michael Tritscher in njegov kolega iz reprezentance Rudolf Nierlich.

Rezultati iz Kranjske gore

Sobotni slalom: 1. Nilsson (Švedska), 2. Strolz (Avstrija), 3. Tritscher (Avstrija), 4. Nierlich (Avstrija), 5. Gstrein (Avstrija), 6. Furuseth (Norveška), 7. Accola (Švica), 8. Roth (ZRN), 9. Ladsteater (Italija), 10. Benedik (Jugoslavija)... 32. Planinšek, 37. Bergant, Žan pa je na prvi progi odstopil. **Nedeljski slalom:** 1. Bittner (ZRN), 2. Gstrein (Avstrija), 3. Accola (Švica), 4. Nilsson (Švedska), 5. Tritscher (Avstrija), 6. Ladsteater (Italija), 7. Furuseth (Norveška), 8. Villiard (Kanada), 9. Frommelt (Liechtenstein), 10. Berra (Švica), ... 13. Benedik (Jugoslavija). Planinšek je bil v prvi vožnji 21., pa je v drugi odstopil, že v prvi pa sta odstopila Žan in Bergant. **Svetovni pokal - slalom:** Gstrein 76, Bittner 70, Furuseth 61, Benedik pa je 18. z 12 točkami. **Svetovni pokal skupno:** Furuseth 137, Zurbriggen 126, Bittner 104, Gstrein 81 itd.

Naš najboljši je bil Grega Benedik. Na sliki med vožnjo sobotnega slaloma.

Kegljanje

Ljubelj vodi

Kranj, 5. januarja - V gorenjski kegljaški ligi, v kateri bodo sedaj zaradi posamičnih prvenstev počivali do 27. januarja, so odigrali 7. in 8. kolo. V 7. kolu so bili doseženi naslednji izidi: Triglav: Ljubelj 4881 : 5064, Kranjska gora: Bled 4839 : 4858, Sava: Jesenice 5034 : 4931 in Elan: Lubnik 4877 : 4886. V 8. kolu pa so igrali takole: Jesenice: Elan 5042 : 4782, Bled: Sava 4991 : 5122, Ljubelj: Kranjska gora 4935 : 4895 in Simon Jenko: Triglav 5082 : 5019. Po osmih kolih vodi Ljubelj z 12 točkami, Sava, Jesenice in Triglav jih imajo po 10, Simon Jenko 8, Lubnik in Kranjska gora 6, Bled 2, Elan pa je še brez točke.

Tone Bolka

Ligaški izidi

Hokej na ledu - V 23. kolu prve zvezne hokejske lige je Olimpija premagala Vojvodino z 11 : 2, Jesenice Crveno zvezdo s 5 : 1, Partizan in Medveščak pa sta igrala neodločeno 6 : 6. Vodi Medveščak pred Jesenicami in Olimpijo.

V I. B zvezni ligi je bila v Kranju tekma med Triglavom in Cinkarno prekinjena pri 1 : 0 za Kranjčane zaradi napada gostov na sodnika, Bled je premagal Spartaka z 8 : 4, Jesenice II pa so premagale Olimpijo II s 6 : 1.

Košarka - V moški košarkarski ligi je kranjski Triglav premagal Rogaško s 94 : 89, v ženski ligi pa je Odeja Marmor premagala Slovana s 86 : 54, Mavrica Ilirija je premagala Kranj z 69 : 65, Induplati Mengeš pa Jesenice s 101 : 34.

J. K.

Vaterpolo

Slab dan vratarjev

Beograd, 6. januarja - Vaterpolisti kranjskega Triglava so gostovali v Beogradu pri Crveni zvezdi in zgubili s 26 : 17. Z detke za Triglav so dosegli Marinič 5, Stromajer 4, Grabec, Cvitkovič, Tukič, Štirn, Troppan in Peranovič pa po enega.

Triglav je začel dobro in povedel, nato pa se je ponovila stara napaka Kranjčanov: padec zbranosti. Zvezda je povečala razliko, ki jo do konca ni bilo mogoče znižati. Slab dan so imeli tudi kranjski vratarji, kar so znali domačini s pridom izkoristiti. Triglav je ostal v začetku tretje četrtine brez Mariniča, Tukiča in Drnasina, mlajši igralci pa niso bili kos bremenom. Kranjčani bodo skušali poraz čim prej pozabiti in so z mislimi že pri sobotni tekmi z Medveščakom v Ljubljani.

J. K.

Hokej na ledu

Uspeh kranjskega naraščaja

Kranj, 3. januarja - Hokejski klub Villas iz Beljaka je organiziral prvi mednarodni turnir za najmlajše hokejiste, imenovani Bambini. Igrali so hokejisti, rojeni leta 1980 in mlajši. Vabljeni so bili 12 moštev iz štirih dežel Alpe Jadran, žal pa se turnirja so udeležili naraščajniki z Bleda in Merana iz Italije. Namesto njih sta igrali drugi ekipi Kaca in KVS. Triglav je igral v močnejši skupini skupaj s Kacem, Gradcem, Kaferbergom in drugo močnejšo ekipo, kjer so dve tekmi dobili, eno igrali neodločeno, eno pa zgubili. Zasedli so drugo mesto, igrali v superfinalu, kjer so nesrečno zgubili s Kacem z 2 : 1 in bili drugi. Mladi hokejisti so dobili kolajne, kar za vsakega mladega športnika veliko pomeni, klub pa pokal z močnega mednarodnega turnirja. Kranjski hokejski naraščaj je izredno borbeno igral pod vodstvom Franja Grosa, prav tako pa tudi kakovostno, kljub slabim pogojem na igrišču. Kranj žal za organizacijo takega turnirja nima niti materialnih pogojev. Organizacija beljaškega turnirja je bila odlična.

M. M.

Stari običaji oživljajo

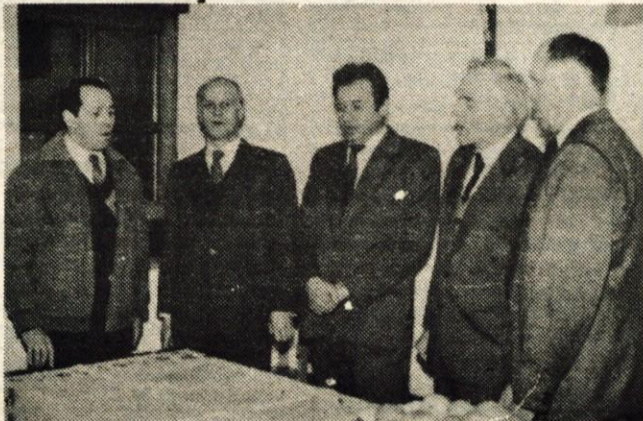
Nocoj smo semkaj k vam prišli, da b, spet mal, koledvali...

Tržič, 5. januarja - Če je že oživel Božič, naj oživijo še vsi stari običaji okrog tega lepega družinskega praznika, so si dejali v Tržiču in v petek zvečer, na predvečer Svetih treh kraljev v dvorani Sv. Jožefa pripravili koledovanje. Ne, niso zaigrali starega koledovanja s koledniki pred hišnimi vrati, ko so ti peli koledniške pesmi in tako na lep način pri gospodinji izprosili kruha, potice, klobas in morda še šilce žganega. Bil je res le spomin na tisti lepi čas. Bil je prijazen večer, ko je pesmi "iz svojega sadovnjaka ljubezni, zemlje in spominov" bral avtor Tine Benedičič, znani sadjar z Resja pri Podvinu, na cître je igral Rado Kokalj, in je koledniške pesmi pel kvartet Štirje dedje iz Radovljice, vse skupaj pa je požahnil še Branko Čušin z Jesenic s svojimi akvareli obpotnih znamenj.

Če je že tu najboljši gorenjski sadjar, potem ne sme manjkati žlah-tnih jabolk - v prisrčen pozdrav modernim kolednikom.

Kaže, da je bilo koledovanje v Tržiču še posebej živo, kajti o tem starem običaju piše tudi stara kronika Tržiča. Tri vrste kolednikov so poznali nekoč: božične, novoletne in za Sv. tri kralje. Ob Božiču so po hišah hodili mladi koledniki, za Novo leto pa starejši. Vsi so se trudili, da bi lepo peli, kajti vedeli so, da bodo povsod obdarovani, če bodo lepo zapeli. V krajih, kjer je bilo živo koledovanje, so se ohranile tudi pesmi. Tržič ima kar bogato zakladnico. Radovljiški kvartet Štirje dedje pa so spomnili tudi na kropske in železnikarske kolednice. Ti kraji so imeli precej skupnega. Tako, kot so v Tržiču čevljarji ob sv. Gregorju metali v vodo luč, so jo tudi Kroparji, in tudi Železnikarji so imeli fužine... Kroparji in Tržičani so z enakimi častmi spoštovali Sv. Florjana in častili Kunigundo, ki je svetnica v Lomu...

Kvartet Štirje dedje je nekakšen ostanek komornega zbora A.T. Linharta iz Radovljice; v petek zvečer so Tržičanom peli Janez in Franc Resman, Janez Širovnik in Janez Oblak, pritegnil pa je tudi Tine Benedičič.

V božičnih kolednicah so sporočali o Jezusovem rojstvu, v novoletnih so voščili zdravo novo leto, poln hlev lepe živine, gospodinji pa moke in orehov, da bo spet lahko spekla tako dobro potico, ob Sv. treh kraljih pa so peli o Gašperju, Mihi in Boltežarju. "Eden je črn, pa je mlad, ves je oportan, ves je zlat..." je pela pesem.

Sicer pa je bil v Tržiču vsak Božič posebno doživetje, vsaj ob koncu preteklega stoletja, ko je bil v Tržiču še učitelj Debelak. Vsako leto je uglasbil novo, tržičkim razmeram prikladno pesem in Tržičani so z zadržanim dihom čakali, da se bo prvič oglasila pri darovanju pri polnočnici.

Tako nekako smo zbrani v petek v Tržiču pristuhnili ne le kolednikom, temveč tudi toplini izbranih pesmi podvinskega sadjarja Tineta Benedičiča. Pred kratkim je izšel

ponatis njegove zbirke Moj sadovnjak ljubezni, zemlje in spominov. O ljubezni govore, o tihih srečanjih, o usodi, ki ti v življenju da le tisto, kar ti je namenila že v zibelki o pomladih, upanjih in koprnjenjih pa tudi o neizbežnem slovesu. Predvsem pa so njegove pesmi izraz ljubezni do domače zemlje, kjer so našli dedje zaorali ledino, do žitnih polj, do grunta, ki je večten, saj ima do pekla korenine, o očetovi lipi, o sreči, ki je v nas samih... Ves čas so njegovo poezijo polglasno spremljale nežne strune citer v rokah Rada Kokalja.

Bil je resnično lep, prijazen večer.

D. Dolenc
Foto: G. Šinik

Petkov večer kolednic in pesmi iz Tineta Benedičiča zbirke Moj sadovnjak ljubezni, zemlje in spominov sta organizirala skupno Zavod za kulturo in izobraževanje ter Županijski urad Tržič. "Zrno" je primaknil tudi jeseniški slikar Branko Čušin s svojim obratnimi znamenji.

Pocenitve blaga bolj izjema kot pravilo

Med prvimi lastovkami - Merkur

Kranj, januarja - Če naj zavladajo tržne zakonitosti, potem bo morala trgovina na zmanjšano povpraševanje po blagu večkrat odgovoriti z nižjo ceno. Doslej to ni bilo pravilo. Med prvimi je znižala cene zagrebška Nama, vendar ni sprožila plazu pocenitev. Le nekatere trgovske organizacije so ji sledile, med njimi tudi kranjski Merkur, ki je minuli teden za 20 odstotkov spustil ceno blaga.

Znižanja cen smo bili potrošniki navadno deležni zgolj ob sezonskih razprodajah, te pa praviloma nastopijo šele sredi januarja. Nekateri trgovci so se vendarle opogumili in v boju za kupca potegnili tudi potezo, ki je doslej nismo bili vajeni. Toda pocenitve so za zdaj izjeme, in videti je, da člani v verigi proizvajalec - trgovina - kupec še čakajo drug drugega.

Kranjski Merkur pa je, ne da bi čakal proizvajalce, znižal cene domala vseh proizvodov za petino, po starih cenah prodajajo edinole proizvode bele tehnike in črne metalurgije, ki jih določa proizvajalec. Kot zatrjujejo pri Merkurju, bodo ob 20-odstotnih letnih obrestih lahko prodajali po nižjih cenah, pa se bodo kljub vsemu obdržali. Pričakujejo tudi, da se bodo novim razmeram in ukrepom kmalu prilagodili tudi proizvajalci in odgovorili z enakim ukrepom. Pocenitev so Merkurju že napovedale nekatere tovarne, med njimi tudi Gorenje, ki obljublja decembrske cene vrniti na novembrsko raven. Belo tehniko je namreč proizvajalec pred koncem leta kar dvakrat podražil. Kmalu bomo videli, kako bodo na poslovno potezo trgovine reagirali kupci.

D. Ž.

Škofjeloški obrtnik invalidni mladini

Kamnik, januarja - Solidarnosti akciji za nakup dragih ortopedskih pripomočkov za gojence kamniškega Zavoda za usposabljanje invalidne mladine so se doslej odzvali pretežno obrtniki in organizacije iz domače občine. Odmeva pa tudi drugje: v spodnjo svojim stanovskim kolegom je slikopleskar R.F. iz Škofje Loke za invalidno mladino daroval 4.000 konvertibilnih dinarjev. Ko je o tem obvestil naše uredništvo, je kot enega od motivov za svoje dobrodelno dejanje navedel nesrečo, ki jo je doživel pred leti. Na srečo je ozdravel, lahko pa bi ostal priklenjen na invalidski voziček. Prav bi bilo, ko bi se tudi drugi zdravi ljudje zavedeli, da invalidnosti ni nekaj, kar se primeri le drugim.

Za tiste, ki še želijo prispevati za nakup ortopedskih pripomočkov, znova objavljamo žiro račun kamniškega zavoda:

50140-697-53804 (Zavod za usposabljanje invalidne mladine Kamnik).

D. Ž.

Svečana zaobljuba - V vojašnici Staneta Žagarja v Kranju je bilo v soboto dopoldne svečano. Vojaški, ki so decembra lani iz vseh republik in pokrajin v Jugoslaviji prišli na sluzenje vojaškega rokka, so pred komandantom garnizije polkovnikom Živkom Jurošem in gosti iz kranjske občine ter Prešernove brigade podali svečano zaobljubo. Slovesnosti v vojašnici pa so se udeležili tudi starši mladih vojakov iz vse Jugoslavije. - A. Ž.

V Ribnem ne nasprotujejo gradnji kardiovaskularnega centra

Zemljišče - delnica kraja?

Ribno, 5. januarja - Ker na Bledu nasprotujejo, da bi Kompas skupaj s tujimi vlagatelji postavil kardiovaskularni center na Pristavi, so v krajevni skupnosti in v občini začeli razmišljati o novih, nadomestnih lokacijah. Eden od predlogov je, da bi center postavili v Ribnem in sicer pod Ribensko goro, v bližini prostora za piknike. V krajevni skupnosti Ribno ne nasprotujejo temu (svet in skupščina krajevnih skupnosti ter vaški odbor in zbor krajanov so pobudo podprli), vendar hkrati postavljajo določene pogoje, pod katerimi so pripravljene podpreti naložbo.

V kraju si najprej želijo, da bi to tudi dejansko bil kardiovaskularni center in ne kaj drugega in da bi bila naložba takšna, kot sta jo na zboru krajanov 27. decembra predstavila po prostorski strani Andrej Golčman, direktor Zavoda za planiranje in urejanje prostora, in po zdravstveni dr. Lubej. Kmetje so tudi predlagali, da bi investitorju brezplačno odstopili del nekdanjega srenjske-

katerih drugih strokovnjakov ki bi spremljala pripravo naložbe. To je pomembno zato, ker načrtov, ki so pripravljene gradnjo na blejski Pristavi, mogoče prenesti v Ribno, pa pak jih je treba prilagoditi (kot pravi Jaka Vidic, predsednik skupščine KS Ribno) tem upoštevanju, da je Ribno renska vas.

V Ribnem pričakujejo, bodo z naložbo rešili tudi dolgoletni problem kanalizacije da bo nekaj novih delov mest tudi za domačine in da center vsaj posredno še spodbudi razvoj zasebnega rizma. Krajanji so na nedavni zboru tudi zahtevali, da bi prireditveni prostor uredili jezercu Debela peč ob Savici. C. Zaplot

Solidarnostna akcija slovenskih sindikatov

Akcija za nakup učbenikov in učil še traja

Konec lanskega avgusta se je tudi slovenski sindikat vključil v akcijo pomoči ljudem iz občin Laško, Ptuj, Slovenska Bistrica in Sentjur pri Celju, ki jih je hudo prizadelo neurje. Usklajeval je tudi akcijo za pomoč 600 učencem na 12 osnovnih šolah prizadetega območja, za katere naj bi zbrali 1,39 milijarde (že bivše) za nakup učbenikov in učil.

Doslej je bila zbrana milijarda, prispevali pa so jo: Izobraževalna skupnost Slovenije, Kulturna skupnost, štipendijski sklad, Državna založba Slovenije, Tehniška založba, Mladinska knjiga, Cankarjeva založba, Zveza sindikatov Slovenije, založba Lipa Koper, osnovne šole Prežihova

Voranca Ravne, Milke Sobar Novo mesto, osnovna šola Podgorca Podgorje pri Slovenj Gradcu, Osnovna šola Rada Iršiča Mislinja; pa sindikati TIS Pameče, Zdravstveni dom Slovenj Gradec, Komunalno podjetje Slovenj Gradec in posamezniki. Vsem posameznikom se sindikat iskreno zahvaljuje.

meznikom se sindikat iskreno zahvaljuje.

Z zbranimi sredstvi niso bile pokrite vse potrebe po učbenikih in šolah s prizadetega območja. Akcija še vedno traja, saj je treba zbrati še manjkajočih 322 (bivših) milijonov. Zato republiški svet Zveze sindikatov Slovenije poziva vse, ki še želijo sodelovati v tej solidarnostni akciji, da nakažejo sredstva na žiro račun 50101-678-47511 (za učence v prizadetih občinah).

Novi inkubator že v porodnišnici

Jesenice, 8. januarja - Akcija zbiranja denarja za novi inkubator v jeseniški porodnišnici je docela uspela. Inkubator je že v hiši in v petek nameravajo slovesno proslaviti nagel uspeh. Akcija je spodbudil lokalni radio Triglav, prvi pa je za novorojenčke daroval slovit Ivan Kramberger. Njegovemu zgledu so že prvi teden sledili številni posamezniki, tovarne in obrtniki, tako da je bil pretežni delež denarja zbran že tedaj.

D. Ž.

Nagradna križanka

Rešitev predpraznične križanke, 22. decembra, vodoravno: splavilo, Trinidad, romanika, asama, EL, NT, Reti, koris SR, Aretta, kariatida, nerv, Ado Darian, Livio, obara, L Enej, Piva, Anit, vas, Karel, kustos, kare, jer, pano, Linare Ita, Olib, analist, Cimarosa, Antanta, akant, TR.

Izžrebali smo naslednje reševalce: 1. nagrada: David Akerst, Brezje 3, 2. nagrada: Marjan Mihelčič, Valjavčeva 10 Kranj in tretje nagrade: Milica Kirbiš, Župančičeva 10 Kranj; Jožica Roos, Ulica R. Papeža 32, Kranj in Ana Mihelčič, Ulica 1. avgusta 3, Kranj.

Za novoletno križanko smo razpisali naslednje nagrade: 1. nagrada: 1500 dinarjev 2. nagrada: 500 dinarjev Tri tretje nagrade po sto dinarjev. Upoštevali bomo vse rešitve, ki jih boste poslali do srede 10. januarja, na naslov: uredništvo Gorenjskega glasa, Moš Pijadeja 1, 64000 Kranj, (za nagradno križanko).